

ŽELEZAR

JESENICE, 6. avgusta 1966
LETO VIII

Poštnina plačana v gotovini
Številka 31

Poslovanje v prvem polletju 1966

Poslovanje podjetja in njegovi rezultati so v prvem polletju važni predvsem iz dveh vzrokov: prvič, so nam znani pogoji in rezultati poslovanja za celo polletje po reformi in drugič, da so v I. poll. 1966 v polni meri zajeti efekti naše dotedanje modernizacije.

Gospodarska reforma je predvidevala začetne težave z obratnimi sredstvi in slabo likvidnost podjetij. Tudi Železarna se je znašla v teh težavah, vendar smo k temu tudi sami pripomogli. Stanje zalog polizdelkov in nedovršene proizvodnje se je povečalo glede na stanja 1. I. 1966 za 2,3 milijarde starih dinarjev. Zaloge nabavljene materiala so ostale na istem nivoju kot v začetku leta, čeprav nimamo še zadosti zimskih zalog. Povečanje zalog pomeni večjo vezavo dni naše nedovršene proizvodnje v stroških proizvodnje od lanskih 31 na 42 dni. Čeprav povprečno koristimo za cca 23,4 milijard S din obratnih sredstev, imamo še vedno za 2,8 milijard S din premalo kreditov za obratna sredstva iz tega naslova.

Stanje domačih kupcev znaša 8.259 milijonov starih din, od tega nam domači kupci dne 30. VI. 1966 dolgujejo preko 30 dni a 3.859 milj. starih dinarjev. Istočasno pa nas dobavitelji v državi kreditirajo nad 8 dni z 5.806 milj. starih dinarjev.

Nabavna služba je za prvo polletje 1966 zaključila za 531.029 ton surovin in repromateriala, dobavljeno pa je bilo za 514.224,4 ton.

Preskrba s surovinami in repromaterialom je potekala v I. poll. v redu. Pri uvozu je bila stalna težava zaradi pomanjkanja deviznih sredstev. Poleg avansa, ki smo ga dobili od Jugobanke v višini 445 milijonov starih dinarjev, smo realizirali še sami za 465 milj. deviznih nalogov.

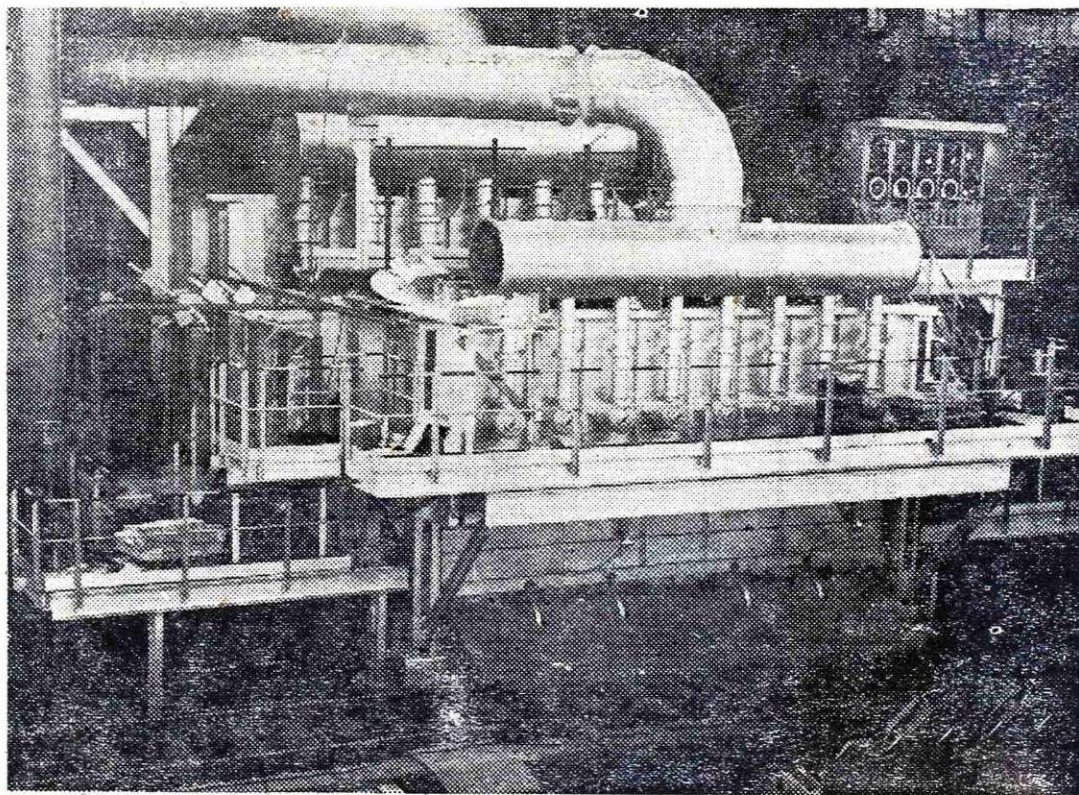
Skupna proizvodnja Železarne zaostaja za družbenim planom, ker še niso vse nove kapacitete v pogonu kakor predvideva družbeni plan. Poleg tega najbolj zaostajajo za planom jeklarne, valjarna 2400 in elektrodni oddelek.

Storilnost na skupno proizvodnjo od 1. 1965 pada. Prav tako tudi izplen. Pri obeh pokazateljih nismo do-

segli postavljenega cilja v akcijskemu programu.

V kalkulirane stroške smo dejansko na plan realizirali z 46,61 %, kar je predvsem zaradi nedoseganja planirane proizvodnje. Realno znižanje stroškov je predvsem pri visokih pečeh pri manjši (Nadaljevanje na 4. strani)

Zakurili smo potisno peč v valjarni Bela

Novo potisno peč so že zakurili

V četrtek dne 21. 7. 1966 smo pričeli s sušenjem nove potisne peči RUST FURNACE v valjarni Bela. To je kontinuirna peč, ki bo lahko ogrela na temperaturo valjanja maksimalno 100 ton jekla na uro in bo s tako kapaciteto trenutno največja peč te vrste v Jugoslaviji.

Grajena je na eno ali dvovrstno zakladanje s slabi, ki se bodo predgrevali za ponovno valjanje na bluminu in šteklu.

Peč ima dve avtomatsko kontrolirani coni: ogrevalno z dvema nizi po šest gorilcev (spodaj in zgoraj) ter izenačevalno cono z osmimi gorilci.

Za predgrevanje vsake je uporabljen kovinski igličasti rekuperator Industrie Company uvožen iz NZR v katerem bomo razen nemških igličastih elementov preizkusili tudi nekaj domačih odlitih iz specialne ognjevarne litine v naši livarni.

Vsa montažna dela je izvedla Metalna Maribor, ki je bila tudi dobavitelj domače opreme, obzidalna dela pa je zelo solidno izvedla Vatrostalna iz Zenice.

Po mnenju nadzornega organa ameriške firme RUST FURNACE CO. g. J. B. Sistrerona bo peč osušena in pripravljena za vroče testiranje sredi prihodnjega meseca.

(Bolar Vinko)

V soboto, 30. 7. 1966 je bila 3. seja delavskega sveta železarne, na kateri so obravnavali polletno finančno poročilo o poslovanju železarne, letno poročilo socialno zdravstvene službe in reševali nekatere tekoče probleme.

Uvodno besedo k polletnemu poročilu je prebral glavni direktor železarne, nato pa je glavni knjigovodja vsled odsotnosti direktorja gospodarsko računskega sektorja podrobneje tolmačil posamezne karakteristične rezultate polletnega obračuna. Preden so začeli z razpravo, je k polletnemu obračunu prebral poročilo še predsednik gospodarske komisije.

V razpravi in poročilih so ugotovili, da ne glede na doseženi planirani dohodek, ki znaša 50,7 % s polletnim obračunom ne moremo biti zadovoljni, ker smo dohodek dosegli na račun višjih prodajnih cen, proizvajali in prodajali smo predvsem kvalitetna jekla in na račun znižanja materialnih stroškov pri proizvodnji grodlja.

Na podlagi teh ugotovitev in na podlagi poročil, razprave ter predlogov gospodarske komisije predvsem pa zaradi želje, da do konca leta popravimo, kar se še popraviti da, so na seji delavskega sveta železarne poročilo in obračun

potrdili ter določili še naslednje ukrepe:

1. Vzrok za slabo poslovanje nekaterih obratov izhaja iz neizvajanja akcijskega programa oživeti in vodstva delovnih enot tudi stimulativno vezati na izvajanje.

2. Uprava železarne mora analizirati delo in proizvodnjo v martinarni, valjarni blooming, valjarni debele pločevine in v elektrodnem oddelku. Če se pokaže potreba, da se v teh obratih podvzamejo določeni ukrepi, naj uprava te predloži na eni prihodnjih sej delavskega sveta.

3. Uprava železarne in upr. odbor morata analizirati nove

obrate in ugotoviti prepočasno osvajanje proizvodnje v teh obratih.

4. Delavski sveti delovnih enot so dolžni stalno analizirati in spremljati zaloge nedovršene proizvodnje in polizdelkov in ugotoviti vzroke, zakaj je prišlo do prekomernih zalog.

5. Gospodarsko računski in komercialni sektor sta dolžna pri izterjavi dolžnikov iskati nove načine in ukrepe. Upravni odbor pa se pooblasti, da lahko za zmanjšanje dolžnikov tema dvema sektorjema dodeli posebno premijo.

Obenem s polletnim obračunom železarne so potrdili tudi polletni obračun gostinske enote »Železar«.

Na tej seji so obravnavali tudi letno poročilo socialne zdravstvene službe za preteklo leto predvsem pa predloge ukrepov, ki jih je na podlagi poročila pripravila komisija za HTV. Poročilo so sprejeli sprejeli pa so tudi naslednje predloge in ukrepe:

1. Pri rekonstrukciji in vseh novogradnjah je treba istočasno predvideti ukrepe za sodobno zdravstveno tehnično varnost delavca,

2. Čim prej se mora izvesti predvideno opravevanje elektro peči.

3. Rehabilitacija in zaposlevanje naših delovnih invalidov mora biti naša stalna skrb.

4. Dobro čakanja za ugotavljanje preostale delovne sposobnosti rekonvalescentov po prestani bolezni ali nezgodi je treba skrajšati.

5. Priporočiti zdravstvenemu domu na Jesenicah, da skuša izpopolniti službo specialistov, ki je sedaj preobremenjena.

6. Priporočiti zdravstvenemu domu na Jesenicah, da v sporazumu z našo strokovno službo organizira preventivna cepljenja ortok v dopoldanskem in popoldanskem času.

7. Rekreativno dejavnost, ki je sedaj v pogledu letnega oddiha že zadovoljivo urejena je treba urediti tudi za čas dnevnega in tedenskega počitka predvsem pa mora biti množična.

K letnemu poročilu socialno zdravstvene službe je direktor kadrovskega sektorja predlagal za bodoče organizirano delo pri preprečevanju alkoholizma med našimi sodelavci. Na podlagi teh predlogov so na seji sprejeli naslednje ukrepe:

1. Program organiziranega in načrtnega dela za preprečevanje alkoholizma med člani našega kolektiva, naj na stroške železarne izdela psihater dr. Jurij Zalokar, do-

(Nadaljevanje na 2. in 3. str.)

Polletni obračun na seji delavs

(Nadaljevanje s 1. strani)

končni operativni plan pa naša socialna delavka tov. Vera Svent.

2. Alkoholikom je treba načelno omogočiti zdravljenje le enkrat. Za tiste alkoholike, ki ga polomijo kljub najboljši volji bo v izjemnih primerih o ponovnem zdravljenju odločala komisija, ki jo sestavljajo: dr. Jurij Zalokar, dr.

Aleksander Rjazancev in Vera Svent. Ta komisija bo odločala o objektivnih primerih tudi o potrebi dodatni terapiji, kadar bi nekdo po opravljeni prvi kuri zapadel alkoholu vsled tega, ker mu železarna s spremembo samega delovnega okolja ali z rešitvijo drugih socialnih družbenih problemov ni mogla takoj pomagati.

3. Posamezne delovne enote so dolžna, da pomagajo socialni delavki pri iskanju najboljših rešitev z ozirom na spremembo delovnega okolja pri ponovni zaposlitvi ozdravljene alkoholika.

4. Treba je poživiti propagando proti alkoholu bodisi s članki v Železarnju, ali pa na seminarjih, preko radia, s filmi in plakati. Za to so zadolženi socialno zdravstvena služba, zdravniki in socialni delavci.

5. Uspeh akcije je odvisen predvsem od sodelovanja obratovodij in delovodij ter vsega vodilnega in vodstvenega kadra. Zato je potrebno da predvsem ti ne danejo slabega zgleda drugim.

6. Energično preprečiti prinašanje alkohola v železarno in pitje alkohola na delovnih mestih in v pisarnah med delom. Vse te prekrške obravnavati kot hujšo kršitev delovne dolžnosti.

7. Ves vodstveni kader mora dosledno postopati pri odkrivanju vinjenih sodelavcev ter takšnim preprečiti nadaljevanje dela s tem, da jih odstrani iz delovnega mesta. Ni dovoljeno vinjenim sodelavcem orpavičevati zamujene dneve z dopustom, temveč se mora odsotnost evidentirati kot neopravičeni izostanek.

8. Vsak vinjen sodelavec, pri katerem preizkus na rešilni postaji ali v obratni ambulanti pokaže stopnjo vsebnosti alkohola v izdihanim zraku več kot 0,5 %, je dolžan povrniti železarni za eno porabljeno cevko 6,75 N din.

9. Delavski svet priporoča sindikalni organizaciji, da pri organizaciji izletov ne troši denarja za nabavo alkohola.

V nadaljevanju teh dveh poročil so obravnavali še predlog ukrepov za zmanjšanje bolezenske in nezgodne odsotnosti, to je predlog, o katerem so predhodno razpravljale delovne enote na zborih. Na podlagi sklepov zborov delovnih enot so predlog ukrepov sprejeli razen tistega, ki predlaga 5 % povečanje obračunskih osnov, kot stimulacijo za tiste sodelavce, ki v določenem mesecu ne bi болоvali. Naročili so kadrovskemu sektorju, da predloži bolj sprejemljivo stimulacijo, ki bi vsakega posameznega člana naše delovne skupnosti zainteresirala, da bi bolj pazil na svoje zdravje.

Na predlog upravnega odbora in z namenom, da se v martinarni izboljša stanje in delo, so na seji delavskega sveta sprejeli naslednje ukrepe:

1. Z veljavnostjo od 21. 7. 1966 dalje, delovodje pečij v martinarni ne bodo dobili 10 odstotkov stimulacijskega dodatka, če ne bo izdelanih 16 šarž povprečno dnevno (brez nedelj) ne glede ali so delovodje na delu ali pa na dopustu.

2. V martinarno bodo dodelili 5 metalurških tehnikov, ki bodo takoj začeli prakticirati za delovodje in bodo v tem času prejemali osebne dohodke iz sklada za kadre. Ti tehniki bodo kader, ki bo lahko v vsaem času zamenjal starejše delovodje pri upokoji-

tvi ali pa tiste delovodje, ki strokovno ne bodo odgovarjali.

3. Iz popisa delovnih mest za vodilne in dninske delovodje so razvidne njihove zadolžitve in je določena odgovornost ter strokovnost. Prav tako so določena dela, ki jih delovodje morajo opravljati, da je zajamčeno nemoteno obratovanje pečij. Sedanji vodilni in dninski delovodje pečij odstopajo od zadolžitve, navedenih v popisu, kar se močno odraža v skranjo slabi proizvodnji martinarne. Z namenom, da bi se to stanje izboljšalo, je delavski svet imenoval strokovno komisijo, ki jo sestavljajo: ing. Stanko Cop, ing. Oskar Kürner, Rado Simikič, Miloš Cvetkovič in Štefan Ščerbic. Ta komisija bo ocenila strokovnost delovodij pri pečeh na podlagi, katerega bo delavski svet naprej ukrepal, na novo imenoval delovodje oziroma razpisal delovna mesta za tiste delovodje, ki strokovno ne odgovarjajo.

Člani delavskega sveta železarne so menili in to izrazili v razpravah, da bi takšne ukrepe morali podvzeti tudi v drugih obratih, kjer slabo delajo in ne izpolnjujejo planskih nalog.

V nadaljevanju se je so na podlagi poročil komisij reševali tekočo problematiko ter med drugim sklenili tudi to-le:

1. Naročili so upravnemu odboru, da tudi valjarno Belo vključi med tiste delovne enote, ki dobivajo premijo za oddano škajo plavžu.

V I polletju smo slabo gospodarili

Na 3. redni seji delavskega sveta železarne, ki je bila v soboto, 30. julija, so obravnavali polletni obračun poslovanja. K polletnemu obračunu je v uvodni besedi glavni direktor inž. Matjež Hafner že v začetku povedal, da s poslovanjem v prvem polletju ne moremo biti zadovoljni in da bomo morali ostro ukrepati, da se v drugi polovici leta popravimo in izpopolnimo planske naloge. Te svoje besede je v nadaljevanju glavni direktor takole analiziral:

»Pri skupni proizvodnji zastajamo po dinamičnem postavljenem količinskem planu za 7,4 %, v zaostajanju pa prednjačijo jeklarna valjarna 2400 in elektrooddelek. Storitnost, tako na skupno kot na blagovno proizvodnjo se je v odnosu na 1965. leto poslabšala, poslabšali so se tudi izpletni, razen pri plavžu, odsotnost predvsem zaradi болоvanj pa je porasla. To pomeni, da smo v vseh glavnih točkah sprejetega akcijskega programa dosegli slabše rezultate, kakor pa preteklo leto, zato tudi ni čudno, da so se osebni dohodki povečali le neznatno (pri delavcih le za 5,24 %, pri uslužbencih pa so celo za 0,6 % nižji.) Za takšno stanje z osebnimi dohodki je krivo samo naše slabo delo in če bomo še naprej tako delali se moramo že sedaj zavedati, da bodo osebni dohodki še nižji in se nikakor ne bomo mogli prilagoditi stanju na tržišču in življenjskim stroškom.

Zaradi nedovršene proizvodnje v finalnih obratih, predvsem v valjarni 2400 in neizpolnjenega plana v elektrooddelku, v žebliarni in deloma v žičarni, realizacija ni izpolnjena za 4,6 %. Naše obveznosti do naročnikov in kupcev smo izpolnili le 75 %, ker se večina proizvodnje, ki jo nismo dobavili, nahaja še v nedovršeni proizvodnji ali pa v polproizvodnji, saj znaša njena vrednost skoraj 24 milijonov N din. To pa ima več hudih posledic, nekatere nastanejo lahko celo kritične. Naši naročniki in kupci prav zaradi tega za-

htevajo prost uvoz izdelkov črne metalurgije, nedovršena in polproizvodnja pa poleg tega še močno obremenjuje naša obratna sredstva, zmanjšuje likvidnost, povzroča prekomerno potrebo po dodatnih dragih kreditih (visoke obresti), povečuje stroške zaradi zamudnih obresti in dodatnih sodnih stroškov.

Težave v našem poslovanju povzročajo dolgi kupci, ki so se od 1. januarja do konca junija povečali skoraj prav za toliko pa so se povečali tudi naši dolgi dobaviteljem. Če bomo hoteli prebroditi te težave, kar bomo navsezadnje morali, saj postaja položaj že izredno kritičen, bomo morali predvsem zmanjšati zaloge nedovršene in polproizvodnje proti našim dolžnikom pa še ostreje in bolj učinkovito ukrepati.

V nadaljevanju svojega poročila je glavni direktor povedal, da smo v prvi polovici letošnjega leta dosegli lep uspeh pri znižanju materialnih stroškov, saj smo kljub nedoseženi realizaciji dosegli planirani dohodek in ga celo za malenkost presegli. Znižanje materialnih stroškov pa smo dosegli predvsem zaradi rekonstrukcije plavžev in spremembe etnološkega postopka pri proizvodnji grodlja z uvajanjem mazuta in kisika ter zaradi večje količine izdelanih kvalitetnejših jekel. To nam je edino omogočilo, da smo dosegli enake osebne dohodke kot lani, oziroma da smo jih celo za približno 5 % povečali.

Ob koncu poročila je glavni direktor opozoril na dejstvo, da bo naše tržišče, saj je deloma že sedaj, kmalu prenasršeno zlasti z asortimentom višje kvalitete in bodo nastale težave s plasiranjem naših izdelkov. Samo z dobrim delom bomo lahko premagali te težave kar bo še posebno potrebno v primeru, če se bo sprostil uvoz izdelkov črne metalurgije saj bomo takrat na domačem tržišču našli na kvalitetno inozemsko konkurenco.

Razmišljanja po odprtem

»Danes moramo pregledati tiste stvari, ki zavirajo samoupravljanje, dobro delo, visoko in kvalitetno proizvodnjo ter visoke osebne dohodke pri nas. Edinole takšna obravnava sklepov IV. plenuma nam lahko razbistri razmere«. Tako nekako je bilo rečeno pred štirinajstimi dnevi na začetku širšega sestanka v martinarni, ki je bil sklican na pobudo Zveze komunistov.

Dodana je bila ugotovitev, da položaj v martinarni letošnje poletje zanesljivo ni boljši kot je bil dve leti poprej. Beležimo popolnoma enake pojave. Izredno slabo zainteresiranost za delo, pojave, ki so varčevanju s surovinami, povsem nasprotni, šepa disciplina in organizacija dela, mnogi pa razmišljajo kvečjemu o tem, kako bodo z manjšimi napori opravili svoje delovne ure. Posledica je zelo nizka proizvodnja, visoka poraba pomožnih materialov, visoki materialni stroški, in nazadnje nezadovoljivi osebni dohodki.

Nekajkrat se je v teku sestanka pokazalo, da bi bilo za nekatere najbolj sprejemljivo iskati krivce za takšno stanje tam, kjer jih ni. Za takšno stanje so namreč odgovorni

ljudje — konkretni ljudje v obratu.

Nihče ni izpodbil trditve, da velike pridobitve — kisik in vlivanje na vagone — doslej še niso dale ugodnih učinkov, saj mrtvi hod posameznih pečij vzame pogosto najmanj toliko časa, kolikor ga omogoči poraba kisika za hitrejšo rafinacijo.

»Poklicani smo, da ugotovimo, kdo zavira proizvodnjo«, je dejal na sestanku predsednik delavskega sveta Miloš Cvetkovič. In obratovodja je z argumentirano besedo, ne da bi se oziral na levo ali desno, ne da bi mu bilo mar komu se bo morda zameril in kako bodo njegove besede sprejete, izbil stvari dno. Navajamo nekaj njegovih ugotovitev:

— previsoke porabe materiala ni mogoče preprečiti, dokler ne bodo uredili zaprtih skladišč;

(Vsiljuje se vprašanje: kakšna je objektivna zavest, če določeni ljudje nimajo občutka, da jemljejo lastni material, ki zvišuje lastne materialne stroške in niža lastne osebne dohodke, ker slučajno ni ob njem tehtnice, ključavnice in ker niso podpisali ustreznega dokumenta?)

— popravila dna pri pečeh terjajo pogoste dolge izpade iz obratovanja, poraba sintermagnezita pa gre že na

kega sveta

2. Upravni odbor so pooblastili, da v bodoče rešuje pre-mije tudi za ostale delovne enote.

3. S 1. sept. 1966 bodo celo-ten administrativen kader po delovnih enotah: obratne kal-kulante, evidentičarje, admi-nistratorje, daktilografe in personalne uslužbenke prene-sli staležno in plačilno v se-stav upravnih služb s tem, da jih bodo po značaju službe dodelili odgovarjajočemu sektorju.

4. Ukinili so plačevanje nadur administrativnemu kadru, razen v primerih, za katere predhodno odobri di-rektor sektorja. v kolikor se res pokaže potreba po nadur-nem de' i bodo nadurna dela nadomestili s prostim časom in to za 1 uro dela 1 uro prosto.

5. Dežurni, katerim traja dežurstvo 12 ur, bodo dobili en dan prosto za 4 ure dežur-stva pa enotno nadomestilo. Za dežurstvo ob delavnikih 50.00 N din brutto, za dežur-stvo ob prostem dnevu 80.00 N brutto.

6. DE cevarna so priznali stimulacijo za več kot 85 % izpolnitev operativnega plana hladno oblikovanih profilov. Osnova za stimulacijo je 500 ton profilov mesečno.

7. DE profilnih valjarn in žični valjarni so odobrili ne-katere spremembe cenikov predvsem za elektro jekla.

8. DE elektrojeklarne so odobrili povečano maso for-miranih OD za 3.1 % za krit-je osebnih dohodkov štirih priključenih vzdrževalcev.

9. Sektorju za ekonomiko so naročili, da do prihodnje seje predloži upravičenost nove cene za Dinas opeko in za mletje ferolegur.

10. Na tej seji so odobrili tudi program gradnje stano-vanj v letošnjem letu pred-vsem razdelitev sredstev in način financiranja, način krit-ja tečajnih razlik, razlik pri komercialnih kreditih, odo-brili so prodajo hiše na c. bratov Stražišarjev št. 52 in naročili komisiji za statut da ugotovi, če je določilo statuta da delovodje imenuje delav-ski svet delovne enote umest-no ali ne. M. P.

V livni jami bomo normalni tir še podaljšali...

V žični valjarni stoje na normalnem tiru vagoni za prevoz žice v predelovalne obrate, in segajo skoraj do vrat hale. Zato je težko na že zaseden tir postavljati še vagoni z blumi. Zato je bilo domnjeno, da čimprej v livni jami podaljšamo nor-malni tir vse do skladišča gredic, kjer bo razkladanje vložka iz Bele lažje in prav-zaprav normalizirano. Sedaj je treba namreč blume pre-našati preko vse hale in pro-ge do peči, dočim bo po po-ložitvi tira omogočeno nor-malno razkladanje, tako kot so se doslej gredice, ki so prihajale z Javornika po ozkotirni progi.

B.

Izgubili smo mladega sodelavca

V ponedeljek 1. avgu-sta, ko smo praznovali občinski praznik, smo v zgodnjih jutranjih urah zvedeli za žalostno novi-co, da se je smrtno po-škodoval sodelavec Anton Debevc, ki je bil zapo-slen v valjarni 1300 na Javorniku.

Pokojni Anton Debevc je bil zaposlen kot mar-ker platin na dopoldan-ski izmeni, vendar je nje-gov delovni dan trajal le dobrih 40 minut. Komaj je začel z delom, že se je zrušilo nanj nekaj platin in mu hudo poškodovalo glavo, tako, da je bil takoj mrtev. Do nesreče je prišlo, ko je žerjavovod-ja prenašal z žerjavom platine in zadel skladov-nico platin.

Posebna komisija si je ogledala kraj, kjer se je zgodila nesreča, vendar direktne krivde ni ugoto-vila. Po vsej verjetnosti pa sta bila premalo pre-vidna, tako žerjavovodja, kakor tudi pokojni sam. Utesnjen je tudi delovni prostor.

Pokojni Anton Debevc je bil rojen 17. decembra 1936, v naši železarni pa zaposlen od 19. maja 1959, na sedanjem delov-nem mestu pa od 1. ja-nuarja 1965 dalje.

Truplo pokojnega De-bevca so prepeljali v njegovo rojstno vas Kle-novik pri Novem mestu, kjer so ga pokopali v sre-do popoldan. Pokojnega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu.

Pri opravljanju službene dolžnosti se je smrtno ponesrečil naš sodelavec

ANTON DEBEVC

marker platin v valjarni 1300

Pokojnega sodelavca, ki je bil zaposlen v našem podjetju 7 let, bomo ohranili v trajnem in lepem spominu. Svojem naše iskreno sožalje.

Delavski svet železarne, uprava podjetja, tovarniški komite ZKS in Izvršni odbor sindikalne orga-nizacije Železarne Jesenice

Težave z ozkotirni-mi vagoni

Pretekli teden, predvsem v petek in soboto smo imeli velike težave zaradi pomanj-kanja ozkotirnih štiriosnih voz, za prevažanje ingotov. Na Javorniku je bila v re-montu težka proga in se je nabralo toliko medfaznega vložka, da ingotov nismo mogli zložiti. Zato je bilo od-ločeno, da se le-ti začasno vskladiščijo na haldi, kjer pa je prav v tem času veliko tirno dvigalo v letnem re-montu. Edinemu motornemu dvigalu, ki ima magnet, se je med prevažanjem na tiru desni »Trst«, zlomila os za pogon gosenic. Na Javorni-ku ni prostora, na haldi pa samo z enim preostalim motornim dvigalom, ki oskr-buje jeklarne z rudo, grod-ljem, livarno s peski, kok-som in razklada vse dospete surovine, tudi ni bilo mogo-če sproti zložiti še ingote. Zato so se vagoni napolnili, in ker jih skoraj nihče ni razkladal, z njimi ni bilo mogoče zadostiti potrebam jeklarne, elektrojeklarne in šamotarne. Stanje se je iz-boljšalo, ko so pričeli vlivati več za Belo, in ko so v če-trtek vgradili v motorno dvigalo UB-1-58 novo os. Razkladanje na haldi bo po-polnoma normalizirano, ko bo prihodnji teden končan letni remont težkega tirne-ga dvigala.

sestanku Zveze komunistov v martinarni

dvajset kilogramov za tono jekla; (Kako je z našim svetim prepri-čanjem, da znamo na Jesenicah dobro delati in da so delavci v osta-lih jugoslovanskih železarnah daleč za nami, če porabijo v Sisku za tono jekla dvanajst kilogramov sin-termagnezita? In zakaj sta bila in-struktorja iz Siska izpostavljeni od nekaterih ljudi vsemu drugemu, samo ne dobremu sodelovanju in lepim medsebojnim odnosom? Za-kaj smo ju omalovaževali, namesto da bi se od njiju učili?)

— začetek zapiranja peči, začetek zakladanja, popravila dna, vse to po-teka pogosto brez kontrole. Tisti, ki za to delo odgovarjajo, so pogo-sto v času, ko naj bi ga vodili in kontrolirali, v svojih pisarnah.

(Organizator proizvodnje je dolžan proizvodnjo organizirati tako, da je dosežen visok izplen, dobra kvalite-ta, da vsi delavci intaktno opravlja-jo njihove naloge in da ne nastaja-jo nepotrebni zastoji. Če tega ne znajo ali nočejo, odjedajo dober osebni dohodek svojim podrejenim. Tisti, ki imajo kompleksnejše na-loge in kompleksnejšo odgovornost, pred negativnimi pojavi svojih pod-rejenih ne morejo biti neprizadeti

in jih ne morejo tolerirati. Če delajo tako, so sami nesposobni in zato na njihovih delovnih mestih ne ustrezajo).

— odgovornost delovodij je mini-malna, nad proizvodnimi uspehi ni-so dovolj prizadeti, med njimi so pa celo taki, ki z zadovoljstvom odda-jajo telefonska sporočila, da je na-stala v obratu znatna škoda.

(Seveda ta ugotovitev ne velja za vse — na sestanku je bilo natančno povedano in argumentirano, za kate-re in zakaj).

— zaradi pomanjkanja nadzora delavci pogosto počivajo, kadar bi morali delati, pri zahtevnejših in napornejših delih, ki jih je treba hitro izvršiti, si posade posameznih peči med seboj ne pomagajo;

— delovodje ne izpolnjujejo pro-gramov, pač pa najraje izdelujejo šarže, ki jih je mogoče najlažje iz-delati, čeprav niso naročene;

— delovodje si ne predajajo dela in dnine ter ne sodelujejo, ker so mnogi med seboj sprti.

Take in podobne stvari je bilo sliša-ti na sestanku, ki ga obravnavamo. Nihče jih ni ovrigel. Za vzušje, de-lovno razpoloženje in hotenje po dobrih osebnih dohodkih pa je zelo

značilno, da je izbijal sodu dno v glavnem obratovodja in da je bil deležen dokaj skromne podpore. Le malo je bilo ljudi, ki so kazali tež-njo, da bi ga v njegovih prizadeva-njih želeli vsestransko podpreti. Za-to najbrž na tem sestanku ni bila izgovorjena zadnja beseda. Treba jih bo več, najmanj tako odločnih in treba jih bo slišati iz prepričanja vseh ljudi, ki jim je kaj do dobre proizvodnje in dobrega osebnega do-hodka. Kdorkoli računa na visok osebni dohodek brez visoke proiz-vodnje, je v načelu skregan s pro-gramom reforme in sklepi IV. ple-numa.

Iz ust obratovodje je bilo slišati dva ostra predloga:

— desetodstotno stimulacijo delo-vodje izgube za vsak dan, ko ne bodo izdelali šestnajst kvalitetnih šarž;

— če se stanje ne bo popravilo, potem postaja problematično vode-nje obrata. Gre za zaupnico ljudem, ki hočejo red, disciplino, dobro de-lo, odlične proizvodne uspehe in vi-soke osebne dohodke. Če je ne dobe, potem se je treba naprej sprijazi-ti z gibanjem na robu — seveda dotlej, dokler bo to šlo.

Če je bil sestanek, o katerem teče beseda, začetek procesa, ki bo imel za posledico boljše delo, boljše sa-moupravljanje, jasnejši račun, izpo-polnjeno tehnološko disciplino, po-tem bi bilo mogoče reči, da je pri-speval konček k izvrševanju akcijs-kega programa, reforme in sklepov VIII. kongresa, ter III. in IV. ple-numa.

Nastaja pa rahel dvom, da ne bodo izgovorjene vse besede, ki jih je treba izreči, da ne bodo sledili dovolj natančni in hitri ukrepi in da ne bomo ruvali korenin ter se bomo morda ustavili pri pletju le najbolj nadležnega plevela.

S tem zapisom odpiramo polemiko o razmerah v martinarni. Ne le v martinarni. V vseh obratih in o vseh pojavih, ki nas ovirajo, da ne do-segamo boljših proizvodnih uspe-hov. Razprave o IV. plenumu niso nikakršna kampanja. Prav tako ne razprave o gospodarski reformi. In če je tako, imamo kaj pisati, kaj čistiti in bomo imeli kaj urejati še dobršen čas.

SP

Poslovanje v prvem polletju 1966

(Nadaljevanje s 1. strani)

porabi koksa in mazuta. Ostala bistvena znižanja so predvsem zaradi neplanskih pororcev vložka, kar v planu ni bilo predvideno.

Realizacija prodaje. Od zaključenih 178.364 ton (zajeti tudi zaostanki 1. 1. 1966 — 26.738 ton) smo izdobilili 134.109 ton ali za 75 %. Spremenjena situacija na tržišču nam narekuje večjo pozornost do naših kupcev, predvsem v pogledu izpolnjevanja dobavnih rokov. Treba je tudi omeniti, da za III. in IV. kvartal še niso dostavljene vse specifikacije od kupcev za zaključene količine.

Glede povprečne prodajne cene smo dosegli uspeh, saj smo celo presegli planirano povprečno prodajno ceno, in sicer pri planirani ceni 2.283 N din/t za 2 N din/t.

V I. pol. smo izvozili za 1.764.249 ali za 117,42 % na plan, od tega 943.687 na področja s plačilom v konvertibilnih valutah ali 110,95 % na plan.

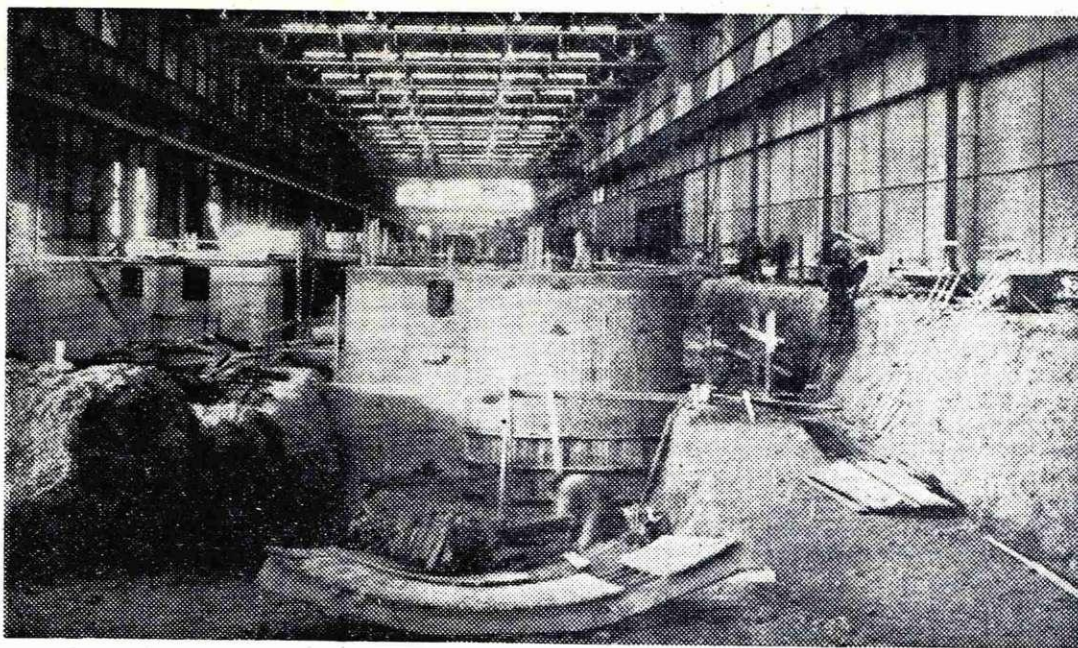
Od planirane fakturirane realizacije 332.884.929.— N din smo prodali za 317.411.206.— N din ali samo za 95,35 %. Od tega pa smo dobili plačano realizacijo samo 287.600.319 N din ali na letni plan 38,8 %. Tako smo dosegli celotnega dohodka na plačano realizacijo 333.092.565 N din ali 40,3 % od planiranega. Dohodek na fakturirano realiza-

cijo smo dosegli 71.297.958.— N din ali za 50,7 % na plan. Na plačano realizacijo pa se nam zmanjša dohodek za 6.658.636.— N din, kar pa bi predstavljalo hudo posledico ob zaključnem računu, ki bi se pokazala pri manjših skladih, čeprav ob polletju prikazujemo za 12.962.838.— N din skladov ali 51,3 % na plan.

Dejansko izplačanih bruto osebnih dohodkov je bilo 51.390.558.— N din. Za kritje OD iz dohodka pa je le 46.011.501 N din ali za 41,8 % na plan. Povprečni mesečni OD na 208 ur so se na obdobje po reformi leta 1965 povečali pri delavcih skupaj za 5,24 %, pri uslužbencih pa so celo padli za 0,60 %, ali skupno povečanje znaša 4,34 odstotkov.

Ekonomski kazalci ekonomičnosti kažejo padec od 1,32 na 1,31, dočim nam pokazatelj rentabilnosti prikazuje velik padec od 0,195 na 0,176, predvsem zaradi tega, ker neto produkt ozir. presežno vrednost ustvarjamo s previsoko angažiranimi povprečnimi osnovami in obratnimi sredstvi. Zato bi morali v II. pol. predvsem zmanjšati naša zamrznjena obratna sredstva. Dohodkovna stopnja se je povečala predvsem zaradi prihrankov, ki jih je dal spremenjeni tehnološki proces pri visokih pečeh, ter dosežena planska prodajna cena.

Pravhar Franc

Izgradnja nove žične valjarne na Belškem polju

Ali nam prvi uspehi že dajejo upanje?

Letošnje leto je značilno zaradi iskanja novih oblik v socialno zdravstvenem zavarovanju. Težimo k znižanju stroškov za zdravstveno zavarovanje in k znižanju bolniškega staleža. Akcija je sprožena v podjetjih, v komunalnih skupnostih, v republiški in v zvezni skupnosti.

Pred dnevi smo poslušali razna polletna poročila. Skupščina komunalne skupnosti zavarovancev v Kranju je zelo obširno razpravljala o uspehih in neuspehih. Svoje finančno poslovanje je zaključila za 4.663.426 N din primanjkljaja, od tega je za 2 milijona din primanjkljaja nastalo kot posledica napačnega planiranja dohodkov. Na Gorenjskem, zlasti še na Jesenicah ni bil dosežen predvideni povprečni osebni

dohodek zaposlenih, zato je bil tudi nižji dohodek za socialno zavarovanje. Vsi izdatki so bili v občutnem porastu, zlasti so porasli stroški za obvezno šolanje otrok — inavlidov 76 %, vsa nadomestila osebnih dohodkov za čas bolovanja, nosečnosti, poroda, za skrajšani delovni čas 51 — 64 %. Močno so porasli stroški za zdravila 60 odstotkov, za proteze, ortopedske in druge pripomočke 66 %, za zobotehniško pomoč in protetična sredstva 63 % itd.

Ugodnejše je stanje pri dela nezmožnosti, kjer je zabeleženo upadanje. Na Jesenicah kjer imamo najvišji % delanezmožnosti smo znižali iz 5,68 % v letu 1965 na 5,52 odstotka letos, v Kranju iz 4,65 % na 3,72 % in v Trzinu, kjer je stalež najnižji iz 3,66 odstotka na 3,48 % delanezmožnih.

Skupščina je ugotovila, da ima pri tem uspehu znaten delež zdravstvena služba, ki se je vključila v skupna prizadevanja in je bila izrečena tudi pohvala.

Na skupščini je bilo tudi obljubljen, da bodo izboljšali delo administracije na zavodu za socialno zavarovanje, da se bodo tudi oni vključili v iskanje rezerv, saj s hitrejšim administrativnim postopkom lahko znatno pripomorejo k skrajšanju bolniškega staleža onih zavarovancev, ki čakajo na rešitev zavoda, zlasti če upoštevamo, da se strokovni organi zavoda že v veliki meri prizadevajo za čim krajši postopek.

Le s skupnim prizadevanjem bo dosežen večji uspeh. Iz polletnega poročila obratne ambulante je razvidno, da je bilo letos v istem času kot lani opravljenih le 7 ambulantnih pregledov več. Znatno več je bilo opravljenih rentgenskih slikanj in

laboratorijskih pregledov in mnogo manj dieskopij pljuč in srca. To pomeni da so bili pregledi zavarovancev kvalitnejši.

Ta kvaliteta pa se ni odražala v znižanju bolniškega staleža v odsotnosti z dela, je pa zaznamovan viden napredek pri številu invalidnin (v letu 1965 je bilo namreč ugotovljenih 51 invalidov III. kategorije). Če bo šlo zdravljenje v tej smeri dalje je vsekakor pričakovati nadaljnje uspehe.

Tako kot v merilu komunalne skupnosti je tudi v naši ambulanti zabeležen znaten porast materialnih stroškov. Največji porast je bil pri nabavi zobarskega materiala in to kar za 331 % nad lanskim, število zobnih ordinacij pa je poraslo le za 13 procentov. Stroški za laboratorijski material so višji za 134 %, stroški za zdravila in zavojni material so višji za 102 % in stroški za živila za 45 % višji.

»Kolektiv Železarne« se je že lani odločil za zmanjšanje bolezenske odsotnosti, uspeh v številu odsotnosti še ni dosežen, so pa doseženi nekateri preventivni uspehi. Uvedena je ambulanta za medicinske dela, kjer opravljajo sistematične preglede delavcev. Znatno napredek je pri strožjih — temeljitih je pri strožjih — temeljitih prvih pregledih, kar daje upanje, da bo skupno s strokovno komisijo za sprejem delavcev pri kadrovskem sektorju, razen sicer redkih izjem, le uspelo sprejemati na delo v železarno zdrave za delo v metalurgiji sposobne ljudi. Navedena ambulanta v znatni meri pomaga kurativni zdravstveni službi z hitro opravljenimi specialističnimi pregledi.

Socialni delavci so razširili sistematično skrb za urejevanje delovnih mest za nosečnice v smislu čimboljšega uvajanja v delo in v življenje podjetja, nasploh so povečali oziroma uvedli stalno skrb. (Nadaljevanje na 8. strani)

Personalne vesti

ZA MESEC JULIJ

Sprejeti delavci 66, obračunani delavci 68, sprejeti uslužbenci 3 obračunani usl. trije.

Starostno upokojeni:

Arh Anton, 1910, meh. del. 29 let v ZJ; Avsenik Janez, 1910, elektro ener., 34 let v ZJ; Cuznar Jože, 1909, promet, 11 let v ZJ; Dermič Marjan, 1910, vzdrž. Jav., 30 let v ZJ; Gubanc Jože, 1910, livarna, 28 let v ZJ; Kolman Alojz, 1904, pož. var. služba, 21 let v ZJ; Rihtaršič Pavel, 1911, žebeljarna, 19 in pol leta v ZJ; Stukelj Franc, 1909, visoke peči, 28 in pol leta v ZJ; Zvezda Karel, 1910, meh. delav., 36 let v ZJ; Jagodič Srečko, 1911, komerc. sektor, 39 let v ZJ; Vister Ciril, 1910, priprava dela, 40 let v ZJ; Ambrožič Andrej 1907, lahka proga, 26 let v ZJ; Jakelj Jerica, 1901, GEŽ, 20 in pol leta v ZJ; Meglič Vinko, 1911, vzdrž. Jav. 19 in pol leta v ZJ; Pogačnik Angela, 1911, GEŽ, 20 let v ZJ.

Invalidsko upokojeni:

Jakop Ivan, 1908, martinarna, 10 let v ZJ; Jelenič Karol

1912, elektro peč, 26 in pol leta v ZJ; Kavčič Herman, 1913, valj. 1300, 30 in pol leta v ZJ; Kofol Ferdinand, 1917, martinarna, 20 let v ZJ; Pogačnik Jernej, 1911, meh. del. 29 let v ZJ; Valentinčič Franc, 1913, montaža, 23 let v ZJ; Zorko Franciška, 1913, nabavni odd., 20 let v ZJ; Zorko Franciška, 1913, nabavni odd., 20 let v ZJ; Zorman Alojz, 1914, gradb. odd. 18 let v ZJ; Žnidaršič Franc, 1908, visoke peči, 20 let v ZJ; Jakopič Zinka, 1925, valj. 2400, 7 let v ZJ; Rozman Ivica, 1928, elektr. odd. 5 let v ZJ.

Upokojeni, vendar bodo še naprej delali:

Papler Franc, 1908, mod. mizarna, 38 in pol leta v ZJ; Triler Ciril, 1914, promet, 28 let v ZJ.

Umrli:

Bizjak Ivan, 1935, meh. del. 3 leta v ZJ; Kalin Pavla, 1924 Ivan, 1933, lahka proga, 15 let GEŽ, 10 let v ZJ; Pogačar v ZJ.

Izključeni iz delovne skupnosti:

Desanič Mjle, 5. 7. 1943, Jekiovek; Gojan Mirko, 2. 2.

1950, transport; Habič Slavko, 31. 10. 1946, Pl. in vod. energ.; Hodnik Franc, 4. 12. 1939, vzdrževanje Jav.; Pajntar Karel, 28. 10. 1928, žičarna; Pogačar Anton, 7. 11. 1928, Visoke peči; Slepčević Savo, 19. 9. 1948, težka proga; Dolinšek Jernej, 23. 2. 1940, valjarna Bela, Jelič Sredoje, 8. 2. 1947, promet; Pogačar Peter, 11. 7. 1937, žičarna.

POŠKODBE PRI DELU TALILNICE:

Plavž:

Stanko Črtalič, talilec, je prebijal sifon. Med delom mu je kaplja tekočega železa brizgnila v desno oko in ga opekla.

Martinarna:

Borislav Dinevski, jamski pomočnik, se je po lestvi vzpenjal na livne vozove. Spodrsnilo mu je in si je pri padcu poškodoval boke.

Jože Zoran, jamski pomočnik je odstranil čep pri ponovci. Zlindra je poškodovanca brizgnila za gamaše in ga opekla po levi nogi.

Livarna:

Janko Trpin, kalupar — livar, je hotel zapreti kalupne okvirje. Le-ti so se zrušili in mu poškodovali obraz.

Božo Pančur

Kako smo praznovali

V ponedeljek 1. avgusta je minilo četrto stoletje, odkar so Nemci na Obranci napadli Cankarjevo četo. V tej borbi sta svoje življenje žrtvovala tudi jeseniška prvoborca in kovinarja Ferdo Koren in Viktor Arzenšek. V spomin na ta dogodek praznujemo na Jesenicah občinski praznik.

Kljub temu, da je občinski odbor ZZB NOV Jesenice 14. junija na razširjeni seji potrdil program komisije za spomeniško varstvo in tradicije NOB in da bo predsednik občinske skupščine po končani slavnostni seji razdelil zaslužnim jeseniškim kulturnim delavcem Čufarjeve nagrade, se to ni zgodilo. Za posebne zasluge na področju športnih dejavnosti naj bi Skupščina občine Jesenice podelila zaslužnim športnikom nagrade narodnega heroja Jožeta Gregorčiča. Slavnostne seje in podelitve nagrad naj bi se poleg odborikov udeležili tudi kulturni in javni delavci, ter predstavniki vseh gospodarskih, družbenih, političnih ter kulturnih in drugih institucij. Tako naj bi se oddolžili spominu na 25-letnico vstaje jugoslovanskih narodov. Ob tej priliki bi se spomnili tudi na obletnico ustanovitve osvobodilne fronte, ter 21-letnico osvoboditve. Vse to je odpadlo, menda zato, ker ni bilo na razpolago finančnih sredstev, oziroma so finančna sredstva porabili že za osrednjo proslavo v Srednji Radovni. Vseeno občani vprašujemo in še posebej udeleženci narodnoosvobodilnega boja, kje sta dobili finančna

sredstva občinski skupščini v Kranju in Kamniku, da sta lahko izvedli slavnostne seje. Širom naše ožje in širše domovine praznujejo delovni ljudje pomembne jubileje in se spominjajo vseljudskega odpora proti okupatorju, ne glede na težave, ki jih imajo.

Občinski odbor ZZB NOV Jesenice je v letošnji delovni program uvrstil tudi množični pohod občanov k spomeniku padlih prvoborcev na Obranci. Pohod naj bi bil v nedeljo 31. julija. Tam naj bi imeli proslavo s kulturnim programom. Žal iz že znanih razlogov tudi ta akcija ni bila izvedena.

Vse kaže, da so v Žirovnici in na Hrušici organizirali in izvedli boljši program ob svojih krajevnih praznikih, kot pa ob našem občinskem prazniku. V Žirovnici so celo pogostili svoje padlih žrtev za svobodo, na Hrušici pa so imeli slavnostno akademijo, ki je bila prava ljudska manifestacija ob njihovem prazniku.

Deževno vreme je pokvarilo lep kulturni užitek, ki so ga pričakovali Jeseničani ob gostovanju folklornega ansambla »Kolo« iz Beograda. Zaradi slabega vremena so gostje lahko izvedli le prvi del svojega programa. Če bi bilo hokejsko igrišče pokrito, ne bi bilo 1.500 domačih in tujih gledalcev prikrajšanih.

Hortikulturno društvo je v soboto 30. julija v prostorih osnovne šole odprlo bogato vrtnarsko razstavo. O tej razstavi pišemo v posebnem članku. Tudi člani DOLIK-a

so odprli kolektivno slikarsko razstavo, ki bo odprta do 7. avgusta.

V današnji številki Zelezarja v posebnem članku poročamo tudi o otvoritvi Tičarjevega doma na Vršiču.

Razen tega so delegacije krajevnih odborov ZZB NOV položile vence k spomenikom padlih borcev, ter poskrbele za ureditev njihove okolice. V počastitev občinskega praznika je bilo na Jesenicah in

v okolici tudi precej športnih tekmovanj. Če je bil že politični program praznovanja občinskega praznika skromen, pa je bil zato bogat kulturni in športni program.

Karel Zorko

Na Vršiču so odprli nov Tičarjev dom

V nedeljo, 31. julija, so jeseniški planinci slavili pomemben praznik, praznik, kakršnega planinci le redko kdaj slavijo. Na Vršiču so odprli novi Tičarjev dom, ki ne bo v ponos samo jeseniškim planincem, temveč celi naši domovini, saj stoji novi dom v neposredni bližini alpske ceste Kranjska gora—Vršič—Trenta, ki je v zadnjem času postala sestavni del Velike mednarodne alpske ceste, in bodo tu mimo vedno bolj hodili domači in tuji turisti.

Na novi dom so jeseniški planinci resnično lahko ponosni. Z zunanjo obliko se dom izredno lepo prilega v alpski ambient, s svojo svetlo barvo kamaitega pritličja in mecesnove obloge prvega nadstropja pa zmerno razbija monotono sliko Solne glave, na katere zahodnem pobočju dom stoji, obrnjen proti Trenti. Njegova impozantna figura lepo prilega mogočnemu masivu Prisojnika na eni strani in strmim stenam Mojstrovke in Šita glave na drugi strani. Še bolj kot zunanost impresionira notranjost doma, katero so napravili po zamisli in načrtih tov. Mirana Lakote. Trije gostinski prostori v pritličju, ki so vsak po svoje, tako po stilu kot po barvi lesa, ukusno opremljeni in okrašeni s pravimi kroparskimi okraski, vplivajo na človeka domače, čeprav dajejo videz razkošnega in bogatega. Razgled skozi katerokoli okno gostinskih prostorov, bodisi na sivi masiv Prisojnika bodisi na dole Trente z lepim Špičjem in Tretarskim Pelcem v ozadju dajejo lepoti notranje opreme še večji poudarek.

Vrnimo se k prazniku jeseniških planincev. Lepo okrašen dom, številne zastave in skrbno očiščena okolica doma so kljub slabemu vremenu številnim obiskovalcem kazale slavnostno vzdušje že v soboto popoldan, posebno pa še zvečer ko so na Germanu in na Šita glavi zagoreli kresovi, ko so proti megle-

nemu nebu švigale rakete in je od sten odmevalo pokanje petard.

V nedeljo je bil videz še bolj svečan. Gosti so začeli prihajati zgodaj zjutraj, davno pred napovedano uro svečane otvoritve. Uro pred otvoritvijo je pred domom igrala Zelezarska godba z Jesenic, kar je dalo celotnemu vzdušju še bolj svečan ton. Točno ob 11. uri je, kljub slabemu vremenu, številne zbrane planince in ostale goste, pozdravil predsednik Planinskega društva Jesenice tov. Maks Dimnik in v kratkih besedah orisal zgodovino Vršiča ter njegove perspektive, predvsem v smeri visokogorskega smučarskega centra. Nato je jeseniškim planincem čestital k otvoritvi novega doma predsednik

Planinsk ezveze Jugoslavije dr. Marjan Breclj, predsednik Skupščine občine Jesenice tov. Ludvik Slamnik, pa je po kratkih pozdravnih besedah otvoril nov dom in ga predal njegovemu namenu.

Jeseniškim planincem so k otvoritvi doma čestitali tudi predstavniki ostalih gorenjskih planinskih društev in predsednik Slovenskega planinskega društva iz Celovca ter jim za novi dom izročil pismeno spominsko darilo. Vsem tem čestitkam se tudi mi pridružujemo in želimo prizadevnim jeseniškim planincem veliko uspeha z novim domom predvsem pa želimo, da v čim krajšem času ustvarijo lepe zamisli glede poslovanja doma in glede perspektivnega razvoja Vršiča. Člani delovne skupnosti železarne, pozdravljamo te lepe zamisli o bodočem Vršiču, ki ga bomo znali koristno uporabiti za našo rekreacijo in zabavo.

— pm —

Tudi na Hrušici so praznovali

Borci Cankarjeve čete so 27. 7. 1942 izvedli uspešno akcijo. Nemci pa so imeli štiri mrtve. Med njimi sta bila dva višja oficirja, en arhitekt ter vojak. Nemci so se maščevali in ustrelili 46 talcev. Prebivalci Hrušice so pred leti postavili na Belem polju spomenik, na katerem so vklesane besede: »Kajti kdor pade v boju za svobodo, človeka in domovino, nikdar ne umre.« V kamen vklesane besede opozarjajo sedanje in bodoče rodove na dragocene žrtve za svobodo, v letih, ko je bila prelita kri naših najboljših sinov in hčera za svobodo domovine.

Prebivalci Hrušice so letos praznovali v okviru prošnje v počastitev 25-letnice revolucije tudi štirinajsti krajevni praznik v svobodni domovini. Krajevna skupnost na Hrušici je skupaj z ostalimi družbeno-političnimi organizacijami pripravila ustrezen program praznovanja. V nedeljo 24. julija so člani gasilskega društva izvedli mokro vajo. Istega dne so odprli tudi novo stezo za balinanje pred

domom množičnih organizacij, popoldne pa so se pomerili v balinanju člani ZZB, SZDL iz Hrušice ter člani balinarskega kluba Jesenice.

V ponedeljek, 25. julija so se člani TVD Patrizana z Blejske Dobrave in Hrušice ter pripadniki JLA pomerili v odbojškem tekmovanju. Zmagali so zasluženo odbojkarji TVD Patrizana z Blejske Dobrave. Naslednji dan, v torek 26. julija so organizirali šahovsko tekmovanje, ob 20. uri zvečer pa slavnostno akademijo. Delegacija občanov je odnesla k spomeniku talcev na Belo polje, ter na grobove talcev v Begunje in Podkoren vence. Na sam krajevni praznik so prebivalci Hrušice s prostovoljnim delom pomagali pri urejanju komunalnih naprav, v nedeljo pa so organizirali množični izlet na Hruščansko planino. Na ta način so prebivalci Hrušice ob sodelovanju vseh organizacij dostojno počastili spomin na padle talce, ter žrtve za osvoboditev domovine.

Karel Zorko

Žična valjarna že dobiva vložek iz Bele

Na težki progi valjarne na Beli izdelujejo blume za vložek žične valjarne. Ker žična valjarna na Beli še ni dograjena, je treba medfazni izdelek voziti na Jesenice. Ker čez približno eno leto tega izdelka na tej razdalji ne bomo prevažali, lastnih vagonov zato nismo naredili pač pa si bomo za ta čas od železnice sposodili štiri vozove. Zaradi premajhnega prostora v žični valjarni razkladanje

ne bo najugodnejše. V kolikor kroženje omenjenih vozov ne bo dovolj hitro, bo potrebno blume prevažati še s cestnimi vozili.

B.

Dopisujte v
ŽELEZARJA

Zanimiv izlet k slapovom Krke

V počitniškem taboru Železarne Jesenice v Biogradu n/m se redno za vsako izmenno organizirajo izleti k slapovom Krke. Izletnike popeljuje tja in nazaj avtobus Ljubljana-Transport, PE Jesenice. Pot vodi na eni strani ob slikoviti Jadranski obali, na drugi strani pa pritegne pogled sladkovodno Vransko jezero. Tu se radi ustavljajo domači in tuji turisti.

Simpatični sprevodnik med vožnjo pripoveduje o posebnostih posameznih krajev, mimo katerih vodi pot in že prispe avtobus do pomola,

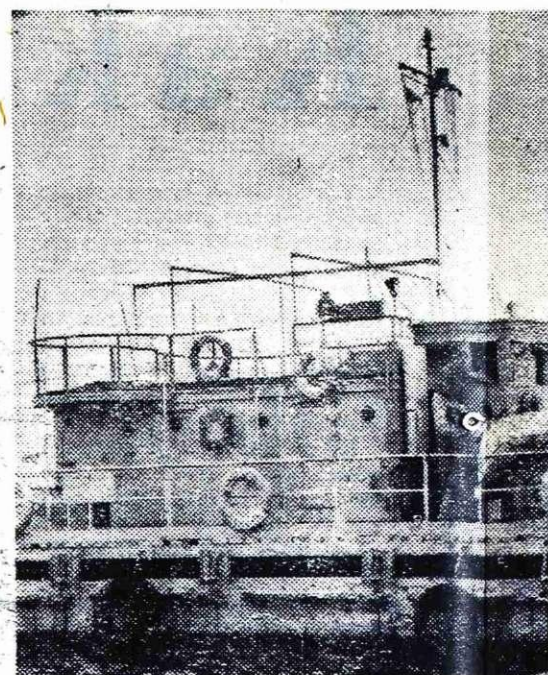
od koder trajekt omogoča prevoz preko 9 km dolgega Sibiškega zaliva v mesto Sibenik. Od tam je do slapov Krke še dobro uro vožnje. S planote, po kateri pelje cesta, se odpre prelep razgled na doline Krke, potem pa se cesta spusti po drzno izpeljanih serpentinah v samo dolino k slapovom. Veličastje in divja lepota teh slapov prevzame vsakega obiskovalca, da molče obstoji in občuduje bistro zeleno Krko, ki se po stopničastih grebenih šumeče spušča v globino. Najlepši izmed slapov je osrednji ime-

novan Skradinski buk, ki se sestoji iz niza kaskad, ki skupno dosežejo višino 48 m in ustvarjajo videz široko razcvetele bele rože, ki je razpela svoje liste preko sivih skal in grmičastega zelenja. Vsa elementarna divjina »budečih slapov« pa se v globini umiri v lenem toku reke Krke, ki meri od izvira pri Kninu do izliva v Jadransko morje 72 km. Njeno pot skozi ozke in globoke kanjone počivlja 38 stalnih in občasnih vrelcev, spričo katerih znatno naraste. Vodna energija napaja celotni šibe-

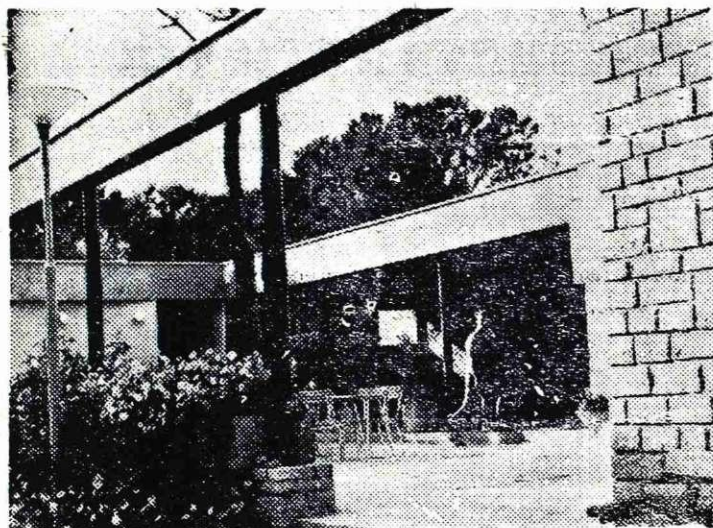
niški industrijski bazen.

Na povratku se skupine ustavijo v starodavnem mestu Sibeniku, kjer si ogledajo zgodovinske znamenitosti. Arhitekturna posebnost je starodavna sibiška cerkev sv. Marka, ki so jo gradili preko 100 let. Zgrajena je iz samega klesanega kamna. Privlačne so tudi Vodice pri Sibeniku, predvsem zaradi daljšega počitka v toku celodnevne izlete. V tej prijazni vasi radi postrežejo z dobro črtno in dalmatinskim pršutom.

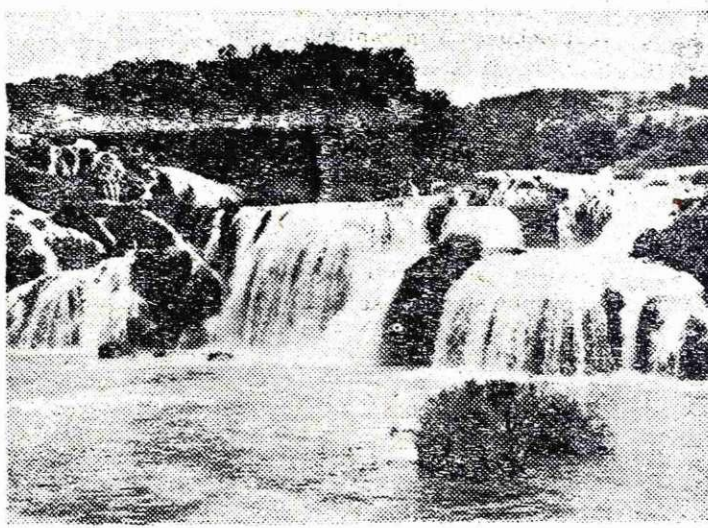
Slavko I.

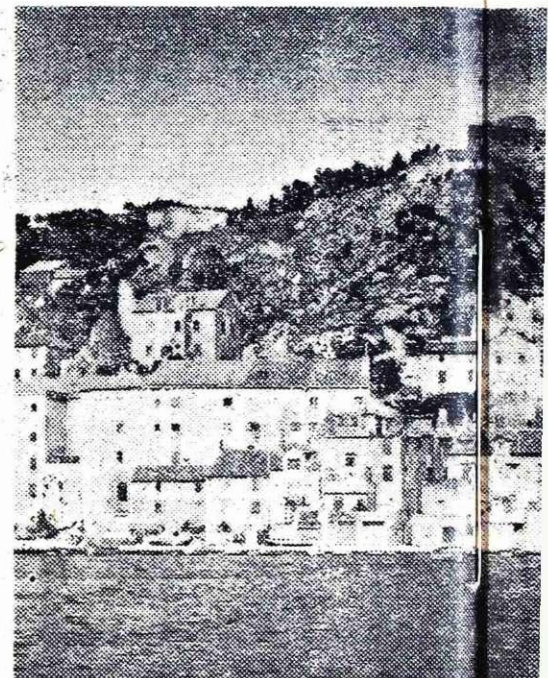
Do pred kratkim so se izletniki vozili čez zaliv

Naši sodelavci, ki so na dopustu v Biogradu, radi obiskujejo slapove Krke

Pri slapovih Krke je vedno dovolj turistov in med njimi Jeseničanov

Med potjo k slapovom Krke se izletniki ustavi

Svarun: Včeraj, danes, jutri ...!

(Razmišljanje o življenju ljudi drugod in pri nas)

MESTO IN ALKOHOLIZEM!

Alkoholizem ni specifični mestni problem. Prav tako kot mestni prebivalci in industrijski delavci so nagnjeni k alkoholu ljudje na podeželju in to marsikje še bolj kot mestni prebivalci. Vendar ima alkoholizem v mestih večkrat bolj izrazite posledice.

Proti alkoholu se v raznih državah bori na različne načine. Nekatere so v preteklosti uveljavile prohibicijo, ki ni uspela. Prepoved točenja alkoholnih pijač je povzročila selitev alkoholizma iz legalnih lokalov na skrite kraje in v podzemlje, proizvodnja pa se je uspela spretno maskirati. Razen tega so nastopili spremljevalni pojavi, kot tihotapstvo, povečanje zločinov, porast gangsterstva in usmeritev določenega dela poslovnega življenja na visoke zaslužke, ki so bili mogoči ob proizvodnji, prodaji in transportu prepovedanega blaga. V deželah, kjer so popivanje kaznovali, je cena alkoholnih pijač nekajkrat presegla normalno vrednost in so imele takšne razmere zato še bolj po-

gubne posledice. Ker je bilo tihotapljenje in transportiranje pijač tvegano opravilo, so se ljudje usmerili zlasti na močne alkoholne pijače, ki zavzemajo pri transportu manj prostora. To je imelo vsekakor pri uživalcih še pogubnejše posledice. Uživanje mamil se je v vseh takih deželah naglo razširilo. V mnogih državah na svetu so spoznali, da alkoholizma ni mogoče odpraviti s kaznijo. Proti alkoholu se je treba boriti z ukrepi, katerih posledica je dviganje splošne izobrazbe in kulture in urejanje življenjskih pogojev. Med te je treba šteti v prvi vrsti urejene stanovanjske razmere, ustrezne eksistenčne možnosti, prav tako pa pozornost za harmonično družinsko življenje, ki je vezano na skrb za otroke. Doslej še nobena država ni uspela popolnoma odstraniti alkoholizma, ki je prisoten v bolj ali manj drastičnih oblikah v vseh delih sveta.

Tudi pri nas pogosto poenostavljamo razmišljanje o tem, kako bi odpravili takšno socialno in duševno zlo, kot je alkoholizem. Najbrž samo s kaznimi in prisilni-

mi ukrepi prav tako ni mogoče doseči uspehov, kakor jih ni mogoče s preveč popustljivim pristopom do tistih ljudi, ki jim je alkohol razvrednotil smisel življenja. Pač pa je mogoče doseči marsikaj z doslednimi in v naprej določenimi režimskimi usmeritvami, s pospešenim reševanjem osnovnih gmotnih vprašanj in zavestnim vzgajanjem ter osveščanjem takšnega človeka, ki bo znal živeti v sožitju z ljudmi ter si bo ustvaril vsebinsko polno in bogato duševno življenje, združeno z občutkom osebne sreče.

MLADOSTNA ZLOČINSTVENOST!

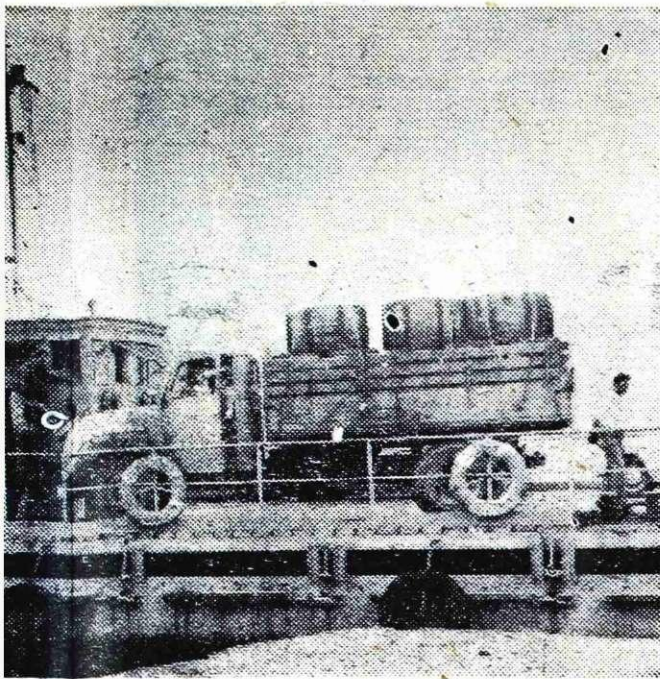
Pogosto smo slišali in brali trditve, da so nova mesta posebno priročni kraji za bujen razrast mladostne zločinstvenosti in prestopništva. Najpogostejše je tako, da je veliko mesto, naj si bo staro ali novo, zelo primeren ambient za stopnjevanje prestopkov in gojišče zločinstvenosti. Če drugega ne, je temu pogoj velika koncentracija prebivalstva, možnost zelo hitrega kontaktiranja in iz tega izvirajoča priložnost za nastajanje grupic, v katere se lahko povezujejo ljudje, ki se gibljejo na družbenem robu.

Pogosto slišimo zaskrbljujoče glasove, češ kako hitro narašča mladinsko prestopništvo pri nas. Vendar naša dežela v tem pogledu zanesljivo nima kakega izjemne-

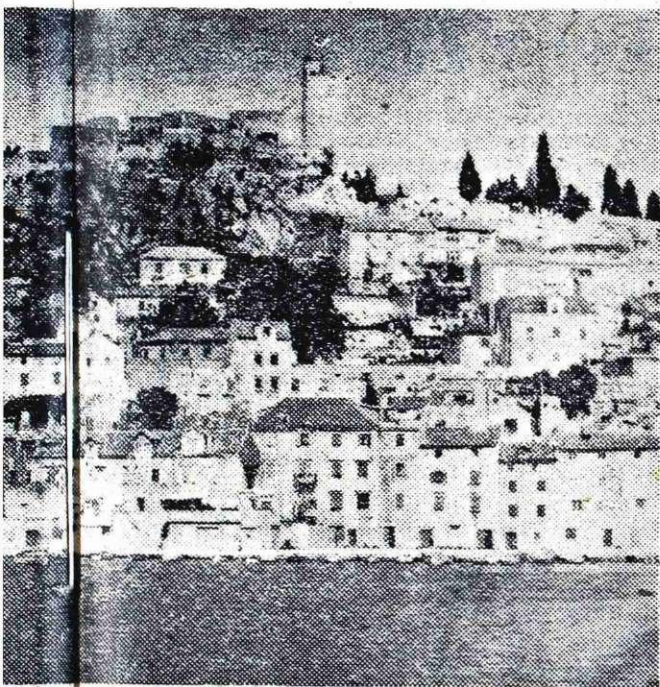
ga položaja in če ga ima, ga ima večjemu zato, ker je pri nas prestopništvo, ki ga zagreše mladi ljudje, mnogo manj kakor drugod po svetu. Vsa velika evropska mesta, zlasti mesta evropskega zahoda, imajo mnogo več tovrstnih pojavov.

Proučevalci življenja v mestih ki so iskali zveze med mladinsko zločinstvenostjo in mestnim ambientom, so ugotovili kot najpogostejše vzroke mladinske prestopništva in zločinstvenosti, pomanjkanje možnosti, pogosto odtujevanje otrok iz družinskega življenja, povečano nemarnost v družinah, vpliv ulice, nepad med načinom življenja in življenjskimi nazorov staršev in nazori sodobne mladine, ki odrasča v drugačnih razmerah, nemojstno skrb za otroke, ki se pogosto omejuje na zagotovitev čim idilnejših materialnih pogojev, zanemarjanje negovanja čustvenega kontakta in nepripravljenost vzgojnega vplivanja.

Zdravniki ugotavljajo, da je med otroškimi pacienti pariških bolnišnic petdeset odstotkov takšnih, ki nimajo obne hujše bolezni. Mnoge izmed njih so starši oddali v bolnišnice tudi zato, ker se jih želeli za določen čas iznebiti. Tudi pri nas nismo čisto brez takšnih pojavov, saj je znano, da so tudi v naši bolnišnici že morali pozivati nekatere starše, da vendar pridejo po svojega otroka, ki se je

ili čez zaliv v Šibeniku s trajektom

etniki ustavijo v Šibeniku

ima kveče-
stopništva, ki
go maji ka-
velika vrop-
pskega zaho-
ih pojmov.

nestih, ki so
zločins veno-
so, najali
dinskega pre-
pomana nja
je otok iz
no nemo-
lice, prepad
vljenjske na-
bne mčine,
erah; te ne-
se pogosto
n idealejših
rja pa nego-
n nepreane-

je med otro-
nišnicah pet-
majo bene
njih so starši
ker so jih
Tudi pa nas
javov, ki je
bolnišni že
rše, ne ven-
ka, ki se je

zdravil in pozdravil na otroškem oddelku. Treba pa je reči, da je pri nas takšnih staršev izredno malo.

V naši občini nikakor ne moremo govoriti o resnosti in splošni družbeni nevarnosti, ki jo predstavlja mladostna zločinstvenost in prestopništvo. Zelo napak pa bi ravnali, če bi tovrstne pojave podcenjevali. Če že nekaj časa nimamo nobenih resnih ekscesov, to ne sme zavajati družbene skrbi v uspanje.

Mislim, da bi bila prav v takšnih pogojih dana primerna možnost za razmišljanje, kje se prestopništvo začne in do kod se lahko razrase. Pobalinska obnašanja, vandalizma in podobnega pa je tudi pri nas kar dovolj. In mnogo poznejšega kriminala ima korenine v takšnih nedolžnih manifestacijah. Nekako nam ni v čast, da so mladi objestneži razbili ulične svetilke na cesti onkraj Save ali izložbena okna v mestnem središču. Tudi ne kaže biti brezbrizen do izposojanja koles, mopedov, motornih koles in avtomobilov. V vsem tem je običajno in najpogostejše skrita avanturistična želja, ker se mladi ljudje žele pač voziti, pogosto pa se takšna drobna avantura spremeni v navado in razvado, ki vodi v kriminal ali nesrečo.

Nadaljevanje in konec prihodnjic

MIHA KLINAR ČAS NA BREZGESTJU

II. del LETAKI

14. nadaljevanje

Tako je moralo na cesto sedemsto delavcev, med katerimi mnogi niti do danes, ko v tovarni dela več kakor štiri tisoč delavcev, niso našli stare zaposlitve. Šele ko je poteklo nekaj mesecev, je delavstvo v celoti spoznalo, da je nečloveško ogoljufano. Zahtevalo je preklic kolektivne pogodbe in sklenitev nove, obenem pa se čedalje bolj spominjalo besed, s katerimi so to narečje, ki je prišla nadnje, napovedovali komunisti. Nezadovoljstvo in nezaupanje v strokovne voditelje je naraščalo iz meseca v mesec in zavzemalo čedalje večji obseg, čim dalj je Westen okleval s podpisom nove kolektivne pogodbe.

In okleval je dalj kakor leto. Strokovni voditelji, ki so se pogajali z njim, niso mogli več prepričevati delavcev, da bo pogodba vsak čas sklenjena in podpisana, da naj delajo in ostanejo mirni in ne nasedajo tistim, ki pozivajo k stavki, k nepremišljenemu dejanju, ki bo delavcem samo škodovalo. Toda delavci jih niso več poslušali, marveč so poslušali tovariše, ki so se jim še pred dvema letoma, nahujskani s strani svojih voditeljev (teh omahljivih mešetarjev, kakor so jih sedaj imenovali) posmehovali.

»Kako smo mogli biti takrat tako gluhi in slepi,« — so se čudili sami sebi in na pobudo nekoč zasmehovanih in zaničevanih tovarišev izvolili delegacijo, in jo poslali na direkcijsko industrijske družbe z grožnjo, da bodo začeli splošno stavko, če predložena pogodba ne bo v štiriindvajsetih urah sprejeta in podpisana. In da bi dokazali, da mislijo resno, so v času, ko se je njihova delegacija mudila na direkcijski, v vseh tovarnah ustavili delo.

Nekateri so sicer oklevali in se bal, da ne bo nič in da jih bodo kapitalisti zaradi enourne ustavitve dela še bolj pritisnili. Niso verjeli popolnoma komunistom, ki so trdili, da industrijska družba doživlja čase konjunktore in da bodo kapitalisti prav zaradi tega prej kakor v štiriindvajsetih urah podpisali novo kolektivno pogodbo.

In res se je zgodilo, celo prej, kakor so pričakovali. Nova kolektivna pogodba je bila še tisto uro podpisana, delavci pa so potem postali skrajno občutljivi za sleherni kršitev sprejetega sporazuma. In ker ga je podjetje začelo kršiti in ker čez leto niso zalegla njihova opozorila, so na pobudo komunistov, mimo vodstev strokovnih organizacij začeli generalno stavko.

Zmaga v tej stavki je še bolj povečala ugled nekoč zasmehovane peščice. Že nekaj mesecev potem so ustanovili medstrokovni akcijski odbor in v okviru njega skovali akcijsko enotnost delavcev, neglede na njihovo strankarsko pripadnost. To akcijsko enotnost je podjetje skušalo razbiti z zelenimi in s »ponujanjem roke delavstvu« in pozivom na »vzajemno sodelovanje, prirejal prireditve in izlete, pošiljalo strokovne voditelje na študijska potovanja v Nemčijo, potem pa zahtevalo od njih, da pišejo članke o Nemčiji v tovarniškem glasilu, ki pa jih je uredništvo prekrojalo v slavospeve o vzajemnosti med nemškimi delavci in kapitalisti.

»Brez dvoma so v minulih dveh letih deloma razrahljali našo akcijsko enotnost,« razmišlja Rovnik o minulih dveh letih. Tudi nekateri zavedni delavci so sodelovali na tovarniških prireditvah in se udeleževali tovarniških izletov, kljub opozorilom, da vse to služi stremljenju oblasti in podjetnikov k fašizaciji države in fašističnemu zaslužnjevanju delavstva podobno kakor v Nemčiji in Italiji. Toda mnogi so še vedno gluhi in slepi in vidi v teh izletih tisti zastojkarski liter vina in nekaj zastojkarskih vrčkov piva ter kos pečene jagnjetine ali nekaj palčič raznjicev ter zabavo in ples v prosti naravi, zraven pa se ne zavedajo, da vse to plačujejo ne samo s svojim neplačanim delom, marveč tudi s slabitvijo lastnega boja. Ki se lahko znajde v določenem času na nemočnih pozicijah, kakor je bilo.

»Bogve, ali bi nam delavstvo še sledilo,« se Rovnik nenadoma zave, da v minulih treh letih nihče ni mignil niti s prstom, ko so podjetniki odpustili nekatere vidne komuniste, kakor sta bila Albin Pibernik in Slavko Federle, ki ju je oblast pre-

gnala z Jesenic, ali odstavljene župan predmestne občine, ki se je šele lani vrnil iz Bileće in ki se mora zdaj preživljati s priložnostnim težakim delom, čeprav je celo sodišče moralo priznati, da je bil njegov odpust iz tovarne nezakonit. Skoro nihče ni pomislil, da bi se morali tudi delavci zavzeti zanj, saj jih je prav on kot glavni zaupnik popeljal pred leti v stavko, jo vodil in izbojeval v njihovo korist.

Brez dvoma, delničarji in njihovi hlapci v tovarni so v ofenzivi. Medstrokovni akcijski odbor ni več tako enoten kot je bil prva tri leta po stavki. Industrijska družba že šest let doživlja čase konjunktore. Dvoje novih plavžev, nova martinovka, novi električni topilni peči, modernizacija drugih obratov, tovarna šamotne opeke, ki je nadomestila opuščeno in za delničarje nedonosno tovarno elektrod in električnega materiala na Dobravi, skoro podvojeno število zaposlenih v minulih petih letih, najboljše plačano delavstvo v državi, vse to vzbuja pri večini delavstva varljivo občutje gotovosti in v primerjavi z drugimi industrijskimi kraji v državi videz splošne blaginje.

Ali ni zapadal temu varljivemu občutju tudi sam? Ali ni prav zaradi tega bežal pred nalogami, ki bi mu jih naložila organizacija, ker se je bal, da bi z izpolnjevanjem teh nalog ogrožal mirni tok svojega sedanjega življenja, kakor da o tem odloča sam in ne drugi, ki lahko napravijo z njim in z njegovo usodo, kar hočejo in ki ga lahko že jutri kakor slehernika, ki se vda za varljivemu občutju gotovosti, postavijo na cesto.

»Se bo kdo postavil zame ali za koga drugega, če se tega varljivega občutja ne bomo otesli in če ne bomo vnovič utrdili svoje akcijske vrste? Demonstracije, kakor so bile ob izgonu tovarišev ali pri odgonu v Bilečo ali v Ivanjico ne bodo preprečile sodelovati.« In če pride jutri do množičnih odpustov kot piše Tovarniški vestnik s »podjetjem nočnega odpustov kapitalistom nezaželenih delavcev, ki kakor triindvajsetega ali dvaintridesetega leta, ali še do kaj hujšega, kdo nas bo obvaroval pred katastrofo, če ne bomo nenehno računali na njeno možnost in če ne bomo nenehno opozarjali drug drugega, da volk ostane volk, četudi si nadene ovčji kožuh. Bil sem kakor hoj, ki pred nevarnostjo skriva glavo v pesek. In jaz sem jo skrival v tej kuhinji ali sobi in v ženinem krilu, zraven pa pozabljaj, da je lahko sleherni hip vsega lepega in dobrega konec in da naša družinska sreča ne odvisi samo od mene ali žene, marveč od boja, enotnosti in moči vseh, ki so meni enaki.«

Tako razmišlja, dokler se ne vrne Magda z otrokom.

»Je Jože že šel?«

»Da, seveda.«

»Jaz sem pa prinesla salamo in vino.«

»Nič zato. Jaz bom legel. A zbudi me še pred deveto uro. Nocoj bom odšel v tovarno pol ure prej.«

»Tako?« se Magda začudi, a ne vprašuje zakaj, čeprav slutiti, da je tako zgodnji odhod na delo v zvezi z nalogo, ki mu jo je zaupal Jože.

6

Slepeči slap raztaljenega jekla z razbeljeno svetlobo zaliva tovarniško dvorano. Reflektorji izgubljajo svoj sij in so v svetlobi, ki kakor sonce beli prostor, podobni velikim bledim lunam. Jeklarji s temnimi zaščitnimi naočniki so pripravljeni, da se lotijo posla ob livni jami. Peklenska vročina obrata postaja še bolj peklena in pritiska na kabino osemtonskega žerjava visoko nad livno jamo, kjer čakata žerjavovodja Rovnik in njegov pomočnik kdaj se bo lava raztopljenega jekla pretočila v ponvico, podobno ogromnemu vrču. Znoj, ki puhti iz njihovih teles hlapci sproti in njuna koža je suha kakor razpokana zemlja, žejna dežja. Zrak je razbeljeno suh in zaudarjajoč po generatorskem plinu, ki s prahom lega v pljuča in žge v grlu lepljivo in skeleče pekoče. Lovro je že nekajkrat segel po litrski steklenici in zlil vase že skoro vso ječmenovo kavo, ki jo je prinesel od doma, medtem ko je Rovnikova steklenica še do polovice polna, čeprav je že skoro peto ura zjutraj. Videti je, da je ta šestindesetletni možak martinarskega pekla vaje mnogo bolj kakor njegov pomočnik. Tudi žerjav pozna, da bi ga lahko upravljal z zavezanimi očmi. Vsaj tako se dozdeva pomočniku Lovru, ki ga še vedno skrbi, kadar mora sam s pomočjo žerjava dvigniti in nagniti veliko ponvico s tekočim jeklom in paziti, da se razbeljena gosta tekočina ne razlije mimo pripravljenih modelov ingotov in bram, kakor pravijo kosom vlitega jekla, podobnim železniškim prago-
vom.

Veliko zanimanje za vrtnarsko razstavo na Jesenicah

Ob ogledu vrtnarske razstave v prostorih nove osnovne šole na Jesenicah smo prosili za kratek razgovor tov. Krušnika, ki se je vabilu odzval in nam povedal nekaj podrobnosti o letošnji razstavi, ki je lepo uspela.

»Predvidevamo, da si je razstavo, ki je bila odprta od 30. julija do 2. avgusta ogledalo okrog 15.000 obiskovalcev. Zanimanje za cvetje in rastline raste iz leta v leto. Velik obisk razstave in zanimanje za cvetje pa še bolj vzpodbuja člane Hortikulturnega društva Jesenice, da s svojim delom nadaljujejo in že sedaj razmišljajo o tem kako bodo uredili vrtnarsko razstavo v prihodnjem letu.

Letošnja razstava se od prejšnjih razlikuje v tem, da smo imeli precej več lončnic, sedaj pa je več rastlinja in tudi aranžmaji so drugačni. Hortikulturno društvo je organiziralo tudi zanimiv poveset Hortikulturnih društev Slovenije. Udeležilo se ga je okrog 60 predstavnikov društev iz vse Slovenije, organizatorji pa so pogrešali predstavnike družbeno-političnih

organizacij Jesenic, kakor tudi Občinske skupščine. Udeleženci posveta so poudarili, da je treba v bodoče v večji meri skrbeti za dosledno izpolnjevanje odlokov občinske skupščine, o urejanju zemljišč, oziroma tistih delov mesta, kjer je možno urediti nasade. Strokovnjaki so bili mnenja, da je letošnja razstava cvetja na Jesenicah po svojem obsegu in bogatem asortimentu že prerasla okvir občine in republike in da je celo boljša od razstave v Trstu. Kaže, da bo treba tudi v prihodnje organizirati takšne razstave in poiskati nov prostor, da bi lahko zadostili željam številnih razstavljalcev, ki zaradi pomanjkanja prostora letos niso razstavljal. Prav bi bilo, da v prihodnje povabimo na razstavo še več razstavljalcev cvetja iz drugih držav, tako, da bo razstava imela še večji pomen v mednarodnem merilu. Omenimo naj, da so na letošnji razstavi razstavljali tudi gostje iz Avstrije. Letošnja razstava nalaga članom Hortikulturnega društva nove obveznosti in naloge, hkrati pa je bila dovolj velika vzpodbuda za pridobivanje novih prijateljev lepega cvetja in rastlinja.

—or

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel med boleznijo in mi je bila zelo dobrodošla.

Muharem Balić
HVZ

GATT in njegova prizadevanja za pospeševanje trgovine med razvitimi in nerazvitimi

V novejšem času se GATT vse več ukvarja z vprašanjem, kako pospešiti trgovinske odnose med razvitimi in nerazvitimi deželami. Razlike v gospodarski moči razvitih in nerazvitih dežel so zelo velike in zato je normalna trgovina med prvimi in drugimi pogosto silno otežkočena, včasih pa skoraj nemogoča. Trgovinski program GATT to dejstvo upošteva in je zategadelj zasnovan na priznavanju posebnih olajšav in trgovinski politiki za nerazvite države. Poleg tega pa začinja niz pozitivnih akcij v razvitih državah v korist nerazvitim.

Ta program temelji na spoznanju, da je prav vsaka enakost mogoča šele tedaj, kadar imamo opravka z ekonomsko enako močnimi partnerji. To spoznanje spodbuja nastajanje takšne trgovinske politike, ki naj bi bila v korist nerazvitemu svetu. V letu 1963 je bil v okviru GATT sprejet akcijski program, ki v osmih točkah določa nekatere vidike trgovske politike nerazvitih industrializiranih držav in prid nerazvitim. Šest od teh osmih točk tvori program, sedma je proceduralnega pomena, osma pa napoveduje možnost za razširitev akcijskega prog-

rama. Najpomembnejše točke »akcijskega programa« so te:

1. Za izvoz iz nerazvitih držav ne bodo industrijske države postavljale nikakršnih novih izvencarinskih in carinskih ovir;

2. določila, ki jih opravičujejo plačilno-bilancijski pogoji in razlogi ter podobne količinske omejitve, ki so v nasprotju z določili GATT, bodo ukinjene;

3. uvoz tropskih pridelkov in izdelkov v razvite dežele naj bi bil oproščen vsake carine;

4. ker zavzemajo surovine pomembno mesto v trgovini

nerazvitih dežel, naj začinja jo razvite dežele ukinjati carine za uvoz surovin;

5. razvite dežele morajo čim prej izdelati program za zmanjševanje carin na uvoz polizdelkov in končnih industrijskih izdelkov iz nerazvitega sveta.

Program naj upošteva petdesetodstotno zmanjšanje carin;

6. kava, čaj, kakao in podobni izdelki naj bodo oproščeni notranjih davčnih in fiskalnih carin. To naj bi veljalo za vse take pridelke, ki izvirajo iz nerazvitih držav.

Pregled teh šestih točk »akcijskega programa« kaže, da se v GATT bje boj za splošno občutno znižanje carin, za odpravo izvencarinskih ovir v mednarodni trgovini in za uveljavljanje neregulirane trgovine v odnosih med razvitimi in nerazvitimi — razumljivo v korist nerazvitih.

Po raznih virih priredil France Žvan

Letošnja vrtnarsko razstavo je obiskalo okrog 15 tisoč ljudi

Iz Zemuna na prakso v Železarno

Pred nekaj dnevi smo obiskali delavce iz Valjarne Zemuna, ki so prišli na prakso v našo železarno. Pogovarjali smo se z Ahmom Kariškom, Brankom Čačičem in Milenkem Ceferjem.

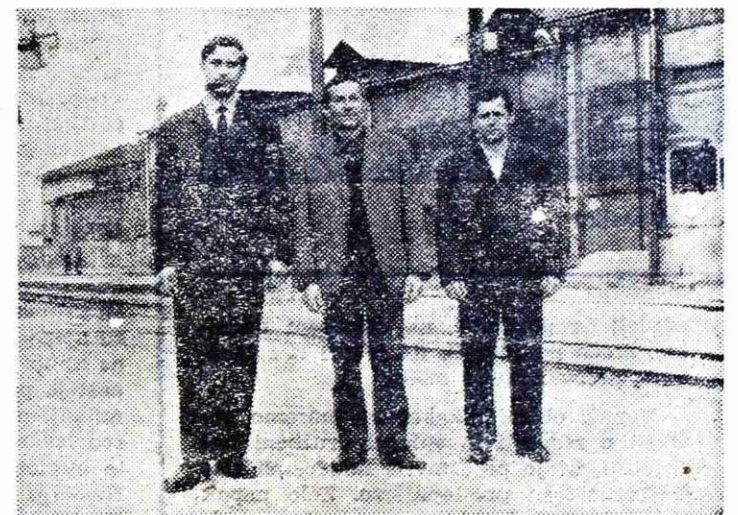
V zanimivem razgovoru so našemu sodelavcu povedali, da so prišli na Jesenice 29. junija in da bodo na Jesenicah ostali nekaj mesecev. Na Jesenice so prišli zato, da bi se seznanili z delom, ki ga bodo pozneje opravljali v njihovi tovarni v Zemunu. V Železarni je sedaj 98 delavcev iz Zemuna in kar 22 v valjarni 1300 na Javorniku. Radi bi se naučili čimveč, tako da bi izkušnje lahko uporabili pri bodočem delu v Zemunu. Njihova tovarna je sedaj v rekonstrukciji in menijo, da bo trajala še okrog 6 mese-

cev. Po končani rekonstrukciji bo valjarna v Zemunu podobna naši in bodo imeli tudi podoben sistem proizvodnje tanke pločvine. Ob zaključku razgovora so povedali, da so jim valjarske proge všeč tudi zato, ker niso potrebni preveliki fizični napor. V Zemunu so imeli doslej podobno progo kot pri nas na Javorniku pred nekaj leti, kjer je bilo še dovolj fizičnega dela.

Na zadnje vprašanje so delavci iz Zemuna odgovorili,

da se počutijo na Jesenicah kar dobro in povedali, da imajo doma družine. Prav zaradi tega so se v začetku na Jesenicah težko vživeli v nove razmere. Med Slovenci se počutijo zelo dobro in pravijo, da smo dobri ljudje, ter pri delu zelo natančni. Delavci, ki so zaposleni v jeseniški železarni radi pokažejo vse kar jih zanima in na vsako njihovo vprašanje dobijo tudi ustrezen odgovor.

Vasilij

Med Slovenci se počutimo zelo dobro

Ali nam prvi uspehi že dajejo upanje?

(Nadaljevanje s 4. strani)

za mladince. Z intervjujem s ponesrečenci pomaga pri ugotavljanju vzrokov nezgod in sodeluje pri sestavi predlogov za odpravo istih. Socialni delavci so aktivno sodelovali pri zdravljenju alkoholikov. Skupaj z zdravstveno službo in seveda s polno voljo prizadetih je uspelo popolnoma ozdraviti 38 alkoholikov, 19 onih, ki so se zdravili pa sedaj le malo pijejo.

Vse to je bilo poleg ostalega podano v poročilu socialno zdravstvene službe, ki ga je obravnaval delavski svet železarne na zadnjem zasedanju. Škoda je le to, da o teh

problemih ni razpravljala noben član delavskega sveta, vendar upajmo, da bodo sprejeti sklepi tudi izvedeni.

V interesu vsega kolektiva je, da se vključimo oziroma pridružimo vsem tistim, ki resnično želijo izboljšati zdravstveno stanje nas vseh, da bo naša odsotnost z dela čimmanjša, kajti s tem se bo povečalo naše zadovoljstvo. Vsem tistim, ki še skušajo z grožnjami od zdravnika izsiliti bolniški dopust ali zavlačujejo bolniški stalež z izgovorom čakanja na odločbo, pa bomo morali odločno povedati, da po tej poti ne bodo našli sožitja v naši delovni skupnosti.

— ko

Uporabniki cest

S 15. septembrom bodo občinski organi začeli izdajati posebne označbe za motorna vozila na katerih se bodo učili kandidati za voznike motornih vozil. Na modri pravokotni tablici bo z belo barvo vpisana črka L. Avtomobili bodo morali imeti označbo na sprednji in zadnji strani, motor, kol. pa bodo označena samo na zadnji strani. Tablico bo treba tako pričvrstiti, da ne bo zakrivala registrske tablice vozila. Tablico bo izdal organ za notranje zadeve občine, v kateri ima voznik, ki bo poučeval kandidate, stalno bivališče. Poleg označbe bo izdano tudi pismeno potrdilo z imenom voznika, ki bo poučeval, ter imeni kandidatov za voznike motornih vozil. Vsi kandidati bodo morali imeti veljavno zdravniško spričevalo, voznik, ki jih bo poučeval pa tudi vozniško dovoljenje za kategorijo, katero bo učil najmanj za 3 leta.

V Žirovnici se je 25. 7. zgodila prometna nesreča, v kateri sta bila soudeležena voznik osebnega avtomobila in voznik mopeda. Tega dne je namreč zapeljal A. R. svoj avtomobil z glavne ceste Kranj-Jesenice na odcep, ki vodi poleg železniške postaje v Žirovnico. Odcep se križa s cesto Moste-Begunje. Po tej cesti je v smeri Begunj pripeljal mopedist L. P. Ker je križišče nepregledno, se voznika nista videla in nesreča je bila tu. Mopedist se je s prednjim kolesom zaletel v desni sprednji del avtomobila. Pri tem si je večkrat zlomil desno nogo.

Pred križiščem ni nobene oznake in velja »desno pravilo«. Zato je imel voznik avtomobila prednost.

Na območju Žirovnice je precej mopedov. Niso redki primeri, da prireajo mladoletniki (v večini primerov brez predpisanih potrdil o poznavanju cestno prometnih oznak), prave mopedistične dirke. Vsem tem in tudi drugim voznikom mopedov naj bo nesreča resen opomin, kam vodi nepremišljena vožnja.

Tudi prevelike hitrosti zahtevajo svoje žrtve. Takšen primer se je zgodil 23. 7. med Kranjsko goro in Gozd Martuljkom. Voznik motornega kolesa N. S. je z veliko hitrostjo zapeljal v desni nepregledni ovinek. Zapeljal je s ceste na levo v travo, kjer ga je začelo močno zanašati. Voznik in sopotnik sta nezavestna in s težkimi poškodbami obležala ob drugo električno napeljavo, motorno kolo pa je drselo še 13 metrov naprej. Škode je za okrog 250.000 starih dinarjev...

S. H.

Zanimivi poiskusi

Med 22. julijem in 8. avgustom je Tehniški muzej ob sodelovanju z dr. Schusterjem iz Avstrije izvedel več poizkusov taljenja železne rude v vetrni peči, ki je bila v ta namen postavljena na Stari Savi. Podrobneje o poteku te akcije Tehniškega muzeja bomo poročali v eni prihodnjih številki Železjarja.

Rehabilitacija in zaposlovanje naših delovnih invalidov naj bo naša stalna skrb

To je eden od sklepov, ki jih je sprejel delavski svet železarne na zadnjem zasedanju.

Na tem zasedanju so obravnavali med drugim tudi poročilo socialno zdravstvene službe, ki deluje pri kadrovskem sektorju železarne. Komisija za HTV pri DS je to poročilo predhodno podrobno proučila in o svojih ugotovitvah podala DS mnenje, da se ne more strinjati z navedbo v poročilu, da ni nič delovnih mest za delovne invalide. Komisija meni, da bi se v novih rekonstruiranih obratih s pravilno organizacijo delovnih pogojev ustvarili pogoji za zaposlitev rehabilitiranih invalidov.

V železarni nam spričo težkih delovnih pogojev, za posledicami težjih obolenj in nezgod pri delu stalno narašča število delovnih invalidov. Vsako leto vloži ca. 180 naših delavcev pri KZSZ zahtevek za oceno invalidnosti. Od teh je letno ugotovljenih ca. 47 primerov invalidnosti III. kategorije in vsem tem je potrebno preskrbeti drugo ustrezno delo. Pri iskanju ustreznega dela nastajajo razne težave, objektivne in subjektivne narave. Težave so pri invalidih z okvarami težje stopnje, k temu

se še pridruži nizka predizobrazba, celo nepismenost in take je težko prekvalificirati. Velike težave še vedno povzroča zakonska zahteva po doslednem spoštovanju pridobljene kvalifikacije delovnega mesta, ki je pa le redko v skladu z osebno kvalifikacijo; n. pr. kako najti v železarni za VK topilca, VK žičarja... drugo ustrezno VK delovno mesto, kjer ne bo potrebno dvigati težjih bremen, se ne bo pripogibal, bo lahko pretežno sedel in ne bo izpostavljen vročini, plinu in prahu. Poleg teh težav pa žal včasih nastopijo še druge, poleg večine dobrih delavcev so včasih tudi taki, ki so skregani z disciplino, ali pa zahtevajo več kot ustrezno delo. Kljub tem težavam smo doslej uspeli zaposliti s sodelovanjem obratovodstev in s polnim razumevanjem invalidske komisije vse naše delovne invalide.

Ob koncu leta 1962 smo imeli v železarni poleg vojaških vojnih invalidov in drugih invalidnih oseb (392) zaposlenih 235 delovnih invalidov III. kategorije in 14 invalidov II. kategorije. V treh letih se je to število dvignilo na 308 delovnih invalidov III. kategorije in 16 invalidov II. kategorije. Tako hiter porast je bil resno zaskrbljujoč, saj rekonstrukcija železarne, v kolikor daje fizično lažja dela, postavlja istočasno večje zahteve po strokovnosti, poleg tega pa prav rekonstrukcija obeta tudi ukinitve ne-

katerih delovnih mest, kjer so sedaj zaposleni invalidi.

Pri vseh navedenih težavah je razveseljivo, da se je v prvem polletju letos situacija bistveno izboljšala. Invalidska komisija I. stopnje je obravnavala le 60 naših delavcev in ugotovila le v 6 primerih invalidnost III. kategorije in 2 primera II. kategorije. Z istočasnim odhodom nekaterih starejših invalidov v pokoj je število zaposlenih invalidov celo upadlo.

30. 6. 1966 je bilo v železarni zaposlenih 305 delovnih invalidov III. kategorije; 15 delovnih invalidov II. kategorije (skrajšani delovni čas); 38 vojaških, vojnih in mirodopskih invalidov in 115 invalidov z ocenjeno telesno okvaro od 30—90 %, le-ti opravljajo svoje delo.

Razveseljivo je vsekakor to, da se je naglo naraščanje zastavilo in celo krenilo navzdol, naša skupna skrb naj bo, da bomo uspeli to obdržati. Zato moramo čim bolj skrbeti za znižanje nezgod pri delu, zdravstvena služba pa bo morala še dalje razvijati ob naši pomoči preventivo, da prepreči čimveč nevarnih obolenj.

Za uresničenje sklepa delavskega sveta je potrebno sodelovanje prav vseh, tudi tistih, ki še zviška gledajo na invalide in na nas, ki jim iščemo delovna mesta, se nespodobno izražajo, kajti nikomur ni zagotovljeno večno zdravje.

Zdravko Pogačnik

Vagoni za odrezke morajo biti vedno na razpolago

Za odvoz odrezkov od blooming valjarne je predvidenih pet vagonov velike nosilnosti. Zaenkrat so na razpolago le trije predelani livni vagoni, ker drugih s tako veliko nosilnostjo nismo imeli. Da valjarna na Beli more obratovati, je pogoj, da je vsaj eden od teh voz vedno prazen pod oknom, odkoder odrezki padajo. Če voza tam ne bi imeli, bi odrezki padali na tla in bi tam potrebovali za nakladanje še posebno dvigalo z magnetom. Ker je en vagon v štirih urah napolnjen je potrebno, da se takrat, ko je pri oknu en sam, zamenja in nadomesti z ostalimi, vsaj v tem času. Kadar sta tam dva, pa mora biti tretji nazaj najkasneje v osmih urah. Zato je dolžnost prometa, da takoj, ko je obveščen, da so vagoni polni, iste prepelje pod Sava žerjav

na Jesenice, kjer je te odrezke razložiti. Razumljivo, da je treba prazne vagone zopet čimprej postaviti na tir ob oknu, odkoder posebnega vozička padajo odrezki. Temu delu je posvečati posebno pozornost, ker ni opravičila, da bi blooming stal in čakal na prazne vagone. Da bo zamenjava enostavnejša, bodo tir, kjer stojijo vagoni, podaljšali še za eno polje.

ZAČELI SO Z IZGRADNJO NOVE TRGOVINE NA KOROŠKI BELI

V torek, 2. avgusta, so delavci Gradbenega podjetja Gorica zakoličili prostor na Koroški iBeli, kjer bodo zgradili novo trgovino, ki je v tem delu Jesenic nujno potrebna. Več o gradnji bomo poročali v prihodnji številki.

— or

Kljub slabemu vremenu prijetno letovanje v Baški

Pod pokroviteljstvom Občinske zveze za telesno kulturo na Jesenicah je tudi letos TVD Partizan Jesenice organiziral taborenje za člane športnih organizacij v taboru TVD Partizan Jesenice v Baški na otoku Krku. Skupina mladih ljudi iz Javornika, ki so člani TVD Partizana je skupaj s športno mladino iz Žirovnice in Kranjske gore ter košarkarji iz Jesenic bila na taborenju v Baški v drugi izmeni.

Ze med potjo je deževalo in upali so, da bodo imeli na morju bolj lepo vreme. V prisatnišču na Reki so jim povedali, da ima ladja Vuk Karadič, ki vozi na progi Reka — Baška okvaro in da bo prispela na Reko z enourno zamudo. S to ladjo se je vračala domov skupina šolarjev iz osnovne šole Prežihov Voranc, ki je taborila v Baški. Običajno smo se z njimi srečali na poti iz pristanišča na železniško postajo. Dalj časa smo morali čakati, da so ladjo popravili in da je lahko spet odplula. Ponovno je začelo deževati, med potjo pa nas je presenetila še nevihta. Zelo smo bili v skrbeh, kajti burja, dež in nihanje ladje je bilo zelo neprijetno za našo mladino. Končno smo le prispeli v Baško, kjer nas je že čakal upravnik tabora tov. Gabrijel. Šele okrog polnoči smo prispeli v tabor, kjer so nas postregli, nato pa smo legli k počitku.

Naslednji dan smo imeli lepo vreme. Mladino smo razdelili v šotore in hišice. Tabor je lepo urejen. Hrana je zelo okusno pripravljena in zadostna. Mladino smo opozorili naj vzame le toliko hrane, kolikor je potrebno, da je ne bi po nepotrebnem zavračali. Življenje v tabou je bilo zelo pestro. Veliko smo plavali, razen tega pa so vod-

niki imeli nalogo, da naučijo plavanja vse tiste mladince in mladinke, ki še niso znali. Razen tega so bila na sporedni tekmovalni v odbojki in košarki. Med seboj so se pomerili člani Partizana iz Javornika, Kranjske gore in Žirovnice. Pripravili smo zelo uspelo proslavo ob Dnevu vstaje slovenskega naroda. Organizirali smo povorko iz tabora v pristanišče in položili venec k spomeniku padlim za svobodo. Svoj program so pripravili tudi pionirji iz tabora Sutjeska, ki ga sestavljajo pionirji iz vseh republik. Vsi skupaj smo prispevali, da smo dostojno počastili spomin na 25-letnico revolucije in na praznik Dneva vstaje slovenskega naroda.

Kljub temu, da je bilo vreme slabo, so hitro minevali dnevi. Za slovo iz Baške nas je še enkrat namočil dež, ki nas je spremljal do Jesenic. Omenim naj še, da je bilo kljub slabemu vremenu v taboru prijetno razpoloženje, včasih pa smo morali podvzeti primerne disciplinske ukrepe, da smo zagotovili v taboru red in disciplino. Ob koncu naj se še zahvalim osebju tabora za dobro in okusno pripravljeno hrano in vsem, ki so se potrudili, da so nam omogočili prijetno bivanje v Baški kljub slabemu vremenu.

France Kadilnik starosta naših planincev na Triglavu

4. avgusta je minilo 100 let odkar se je povzpел na Triglav starosta slovenskih planincev France Kadilnik iz Kranja. Z njim je bil tudi profesor Franc Globočnik iz

Ljubljane. Bila sta navdušena in takrat sta zapisala: »Slava slovenskemu Triglavu«. To se je zgodilo 4. avgusta 1866. Svoj vzpon na Triglav sta opisala tudi v Blei-

weisovih Novicah ter zaključila svoje popotne vtise s »Čvrste roke, dobre noge in čista glava dospo vrh Triglava«. Kadilnik in Globočnik sta se povzpela na Triglav 88 let pozneje, kot prvopristopniki iz bohinjske Srednje vasi, ki sta jih vodila skozi Voje na Belo polje in dalje na Ledine skozi Triglavsko Vrata na mali in veliki Triglav, tedaj najbolj znana triglavska vodnika oče Jože in sin Lovrenc Šest-Škantar.

France Kadilnik je bil rojen 21. oktobra 1825 v Stari vasi pri Krškem. Kmalu se je preselil v Ljubljano in pozneje v Kranj in postal poznavalec gora. Bil je velik rodoljub in mecen slovenskega planinstva. Obiskal je domače in tuje gore in bil v 41. letu svojega življenja devetnajstkrat na Triglavu. Bil je starosta slovenskih planincev ter častni član SPD. Umrl je v Ljubljani star 83. let. Razen tega je bil velik dobrotnik jeseniških planincev, saj je bila na njegovo pobudo in s sredstvi (7000 kron) zgrajena prva slovenska planinska postojanka v cvetočih Karavankah na Golici — Kadilnikova koča.

Letos bo naš planinski svet obiskalo nad milijon ljubiteljev gora. Se posebej se bomo spominjali staroste naših planincev in se pridružili njegovim besedam in resnici: »Čvrste roke, dobre noge in čista glava dospo vrh Triglava.«

Pred sto leti je bil France Kadilnik prvič na Triglavu

Kolektivna razstava Dolika

V počastitev občinskega praznika 1. avgust je v soboto, dne 30. julija ob 18. uri predsednik SVOBODE »TONE ČUFAR« Jesenice Joža Varl odprl kolektivno razstavo članov likovne sekcije DOLIK. Ob številnem obisku (žal, brez posebej povabljenih predstavnikov občine in drugih forumov) je po kulturnem programu, ki so ga izvajali Zelenakov orkester ter pevca Darinka Korošec in Jaka Jeraša, član Dolika Jože Čebulj popeljal navzoče od slike do slike in opisal dela posameznih avtorjev.

Celotni aranžma vsebuje 40 del 15. avtorjev.

BERČIC Ivan razstavlja tri abstraktna in polabstraktna dela v polikrom tehniki. Konture počivajo na ploskovno fino izpeljanem reliefu (Strašilo, suša, riba) in dajejo posameznim stvaritvam še posebej skoraj tajinstven efekt.

BERGANT Franc v dveh slikah prikazuje Bled. Večji format (V mraku) svojstveno učinkuje. V zastrti modrini s prehodi do škrlatnih lakov in vodnih refleksov je fines večerno osvetljenih območje emocionalna lirčna stva, ritev.

ČEBULJ Jože, kakor je sam povedal, se še kar išče in se

pri trajnem študiju kar ne more ustaliti. Poleg pokrajine prikazuje figuralno kompozicijo z resnim izrazom humorja v osebi deklace, ki ponosno koraka poleg s tovorom živil oprtanega očeta. Izvedba v kazeinski temperi. CEH Boni študira slikarstvo na akademiji v Ljubljani. Odzove se kot član skoro vsaki razstavi Dolika. Njegovi lesorezi so razgibani, življenjski (ptica, akt). Je dober risar s svojo kompozicijo.

DOLINŠEK Franc razstavlja tokrat poleg pokrajine tudi tihožitje mak, oboje v olju. Motivno dobra dela pogrešajo več barvne živahnosti.

GASER Peter ima dve oljni sliki Kranjsko goro in Jalorec. Prva prednjači v baržunasto mehke in pastelno toplem tonu.

HAFNER Nika, ki je pred leti prešla na kiparstvo, je tako v Portorožu kakor tudi na tej razstavi zastopana s pejsaži iz Dalmacije. So to risbe, ki jih odlikuje umetniško podajanje doživetih ilustracij in sčnela enkratna poteznost brez korektur.

KOTNIK Zdravko razstavlja dela in njegove samostojne razstave. Motivi Mojstrane in okolice v olju in temperi so njegovi najboljše dosežki v tekočem letu.

LUŽNIK Pavel preseneča z novimi motivi v olju. Po lastni temeljiti proučitvi tehnike in navad priznanih umetnikov je še vedno dovolj izviren. Enkratnost in enovitost gorenjske motivike je sicer dosežena, motivira jo barvna kompozicija, ki je v celoti zastrto oranžno prepojena.

Markez Tine je v šestih oljih manjšega formata zvest

svoji izvirnosti. Poleg pokrajin iz okolice Stola poživilja njegova dela tihožitje s cvetjem.

PENGAL Miro se zopet ponavlja v tehniki in motiviki. Mlečne tone barv plega z lopatico in palično. Nekričavo efektnost dosega zelo poceni. Je deležen spontanij priznanj gledalcev, čeprav mu je dobra risba še tuja.

RAJHMAN Rudi je zopet svojstven. Tri olja v lopatici iz okolice Jesenic prevladujejo zopet čisti barvni toni v prelivanju koprenastih violetnih partij do čistih rumenih in oranžnih zasedb. Dobra risba je osnova njegovih del. Barvni koncept daje gorenjski motiviki mestoma skoraj preveč sladkobe; motiv Pod Golico je izjema in celo dober primer za avtorja samega, saj taka dela ne motijo ambienta in povprečno dobrega okusa.

SIFRER Branko je najmlajši član Dolika. Začetnik je in ni brez talenta. Z uvežbanim obvladanjem risbe in lažjih akvarelov bo zmogel doseči pričakovani uspeh morda preje, kakor mu ga obeta mladostna nestrpnost. TOMAZIN Tone razstavlja

samo eno olje z gorskim motivom in kvaliteto priznanega poeta naših prirodnih lepote.

ZUPAN Cvetko se je oprijel akvareliranja in ne brez uspeha. Izživlja se kot ustvarjalec na poti do vedno bolj-ših dosežkov. Razstavlja tri manjše formate.

DOLIK že pripravlja razstavo ob zaključku jubilejnega leta, ki bo za državni praznik 29. november. Poleg te lastne kolektivne razstave pa ima v programu še devet razstav domačih in tujih umetnikov in poklicnih slikarjev. J. Č.

DROBEN KOKS BO TREBA PREMESTITI

Ko smo še dobivali livarski koks iz uvoza, smo ga razkladali ob tiru »srednji Trst«. Tir so odstranili, ko so gradili pristaniške žerjave, vendar pa je tam ostalo še nekaj koksa, ki je sicer za livarno neuporaben. Da bi mogli delavci Komunalnega podjetja nadaljevati z izkopom jam ob žerjavni progi, bodo koks s kamioni zvozili v Hrenovico, k Saimos mlinu. B.

Dekleta iz Brna navdušila

V počastitev občinskega praznika 1. avgusta je v ponedeljek gostovala na Jesenicah v letnem kopališču v Ukovi baletna skupina Akvabel iz Brna na Češkem. Prikazala nam je ples na vodi.

Skupino Akvabel sestavlja dekleta, predvsem študentke in dijakinje, ansambel je popolnoma amaterski. Znan je tudi v drugih državah. Letos so z gostovanji v tujini pričeli pri nas. Jeseničani smo torej imeli priložnost videti premiero njihovega nastopanja v tujini. Za ta nastop se dekleta skrbno pripravila, kar kažejo kvalitetno

izvajane točke. Skupina ima poleg izredno talentiranih deklet tudi dobrega trenerja. To se je predvsem pokazalo v posameznih točkah, ko so se različne barve kostimov zlivale v celoto in nam pričarale lepoto plesa na vodi. Zlasti so nas presenetili s tem, da se tudi na vodi da prikazati balet kot na odru, kar nam je prikazala točka

Labodje jezero. Poleg tega smo videli še ples z obroči, igro z žogami in akrobacije pod vodo. Ob koncu so nam prikazali njihovo najboljšo točko, ki se imenuje Brno na vodi. S tem je bila revija zaključena.

Kljub slabemu vremenu se je ob bazenu zbralo precej gledalcev, vendar pa za Jesenice vsekakor premalo.

Za nas Jeseničane, ki nismo vajeni takih nastopov, je bilo to nepozabno doživetje in si kaj takega še želimo.

— in

IGRAJTE KOŠARKO

Košarka je na Jesenicah šele v zadnjih letih dosegla kvaliteten razvoj. Z uvrstitvijo moške ekipe v I. republiško ligo, so bile dane vse možnosti, da se ta panoga letnega športa še bolj razvije. Znano je, da so bili prvi igralci košarke gimnazijci, ki so pod vodstvom profesorja Šmitka v gimnaziji, navdušili tudi ostale fante in dekleta, da so s skromnimi sredstvi, vendar z ljubeznijo do košarke, dvignili ugled Jesenic tudi v tem športu. Ženska ekipa je že večkrat osvajala

prvenstvo Slovenije, bila je zmagovalca na številnih turnirjih doma in v inozemstvu in prav letos je od čudovite generacije članic, kot so bile Cilka Benedičič, Majda Lakota, Jožica Vavpotič, ostala popolnoma mlada ekipa članic, ki pa letos še ne more resno konkurirati za najvišje mesto. Tudi članska ekipa je dosegla letos svoj največji uspeh z osvojitvijo spomladanskega prvaka Slovenije. Vsi ti uspehi, pa upravi KK na Jesenicah nalagajo novih skrbi, kako vse te uspehe ob-

držati in jim dodati še novih. Starši in ljubitelji košarke: »Gotovo vam ni vseeno, kakšno zabavo ima vaš otrok v prostem času. Napotite ga v pravem času na športno igrišče, kjer bo našel dovolj razvedrila in pravih tovarišev.« Zdrav duh v zdravem telesu, to naj vam bo osnovno načelo pri vzgoji otrok. Hokejski klub je že začel s sistematično pionirsko šolo. Tudi košarkarski klub s 15. 8. 1966 pričinja z začetno košarkarsko šolo za vse pionirje in pionirke, ki jih košarka posebej navdušuje. Začetno košarkarsko šolo bodo vodili domači trenerji, vpisovanje pa bo za pionirje in mladince na športnem igrišču vsak ponedeljek, sredo in petek ob 18. uri, za pionirke in mladinke pa vsak torek in četrtek ob 18. uri. Starši, pridite in tudi sami se prepričajte, da je vaš otrok v pravi družbi in da je potreben prave telesne vzgoje. Košarka ima na Jesenicah že dovolj ljubiteljev. KK pričakuje v II. delu republiške lige od njih še večjo podporo, saj bo borba za najvišja mesta ob zaključku prvenstva še ostrejša.

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža, brata, strica in svaka

PETRA DOLENCA

se zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali v težki izgubi. Zahvaljujemo se vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti in še posebej dr. Sajevcu in dr. Trampušu za zdravljenje in pomoč, pevcem ter govorniku za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Žena Jerca in ostalo sorodstvo

Tudi RR televizorji v prodaji

O prodaji RIZ-ovih televizorjev smo v Železaru že poročali. Ker je povpraševanje še vedno veliko, predvsem zaradi zelo ugodnih pogojev, pa bo način prodaje v prihodnje nekoliko spremenjen.

Kupci bodo lahko nabavili pod enakimi pogoji tudi televizijske sprejemnike RR, ki jih izdelujejo v Nišu. Sprejemnike bodo kupci lahko nabavili v paviljonu Zarje »Oprema« poleg Narodne banke. Na razpolago bodo sprejemniki z vgrajenim UHF novejši izvedbe in bodo lahko sprejemali tudi drugi televizijski program. Cena sprejemniku je 225.000 S dinarjev. Razen tega bodo prodajali tudi RR televizorje — UHF po 218.000 S dinarjev in RR televizor brez UHF, ki pa stane 199.000 S din.

Sindikalna organizacija železarne obvešča svoje članke oziroma članke delovnega kolektiva železarne, da bo sklepala pogodbe za prodajo obeh vrst TV sprejemnikov samo še do 15. avgusta. Omenimo naj še, da bodo Jeseničani in prebivalci okolice lahko kupili RIZ-ove televizijske sprejemnike pod enakimi pogoji kot doslej v čitalnici Delavskega doma v trgovini Optika na Jesenicah.

-or-

ŽELEZARSKI GLOBUS

ALŽIRIJA. Predstavniki alžirske in španske vlade so podpisali sporazum o dobavi 60 milijard m³ saharškega zemeljskega plina Španiji po

letu 1970 v obdobju 15 let. V ta namen bodo morali zgraditi do tega leta cevovod do alžirskega pristanišča Skidda in naprave za utekočinjenje plina.

ZAHVALA

Ob prerani smrti drage žene, matere in babice

ANGELE SPRINGER

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so se poslovili od nje s cvetjem in venci ter počastili njen spomin. Iskrena hvala vsem sostanovalcem, posebno še družini Sivčevi, ki nam je s posebnim razumevanjem pomagala.

Iskrena hvala kolektivu plinske in vodne energije, pevcem in godbi na pihala ter voznikom osebnih vozil.

Zahvaljujemo se dr. Marčiču, dr. Brandtetterju, dr. Vidaliu, dr. Zalokarju, sestram Jožici in Albi ter ostalemu osebju zdravstvenega doma in bolnice Jesenice, ki so ji v težkih dneh pomagali in ji lajšali trpljenje.

Zalujoči mož Julij, sin Jože in Julij z družinoma.

GRČIJA. Pet japonskih železarskih družb bo dobavilo november 1966 — november 1967 v Grčijo skupno 134.000 t vroče valjanih trakov. Namenjeni bodo za hladno valjanje v grški železarni Hellenix-Steel.

ŽELEZAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo Železarja, Železarna Jesenice. Tel. int. 758 in 394 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

Kaj bomo gledali v kinu

Kino »RADIO«

6. in 7. avgusta ameriški barvni CS film SPARTAK, ob 17. in 20. uri.

8. avgusta ameriški barvni CS film NA ŽENE BOM MISLIL JAZ, ob 17. in 19. uri

9. in 10. avgusta ameriški barvni CS film HARLOW, ob 19. uri

11. avgusta ameriški barvni film ROBIN HOOD, ob 17. in 19. uri

12. avgusta poljski CS film JUZEPE V VARŠAVI, ob 19. uri

13. avgusta slovenski barvni CS film AMANDUS, ob 17. in 19. uri

Kino »PLAVŽ«

6. in 7. avgusta ameriški barvni CS film HARLOW, ob 18. in 20. uri

8. in 9. avgusta ameriški barvni CS film SPARTAK, ob 19. uri

10. avgusta ameriški barvni film ROBIN HOOD, ob 18. in 20. uri

11. in 12. avgusta madžarski film SEVA ob 20. uri

13. avgusta nemški film

ZLOČIN V PENZIONU, ob 18. in 20. uri.

Kino »DOVJE«

6. avgusta jugoslovanski film DRUGA STRAN MEDALJE

7. avgusta jugoslovanski film DNEVI PREIZKUŠNJE

11. avgusta ameriški barvni CS film SPARTAK

13. avgusta madžarski film SEVA.

Kino »KOROŠKA BELA«

6. avgusta madžarski film SEVA

7. avgusta španski barvni CS film NEVEŠTA V ČRNEM

8. avgusta ameriški barvni CS film HARLOW

13. avgusta poljski film JUZEPE V VARŠAVI

Kino »KRANJSKA GORA«

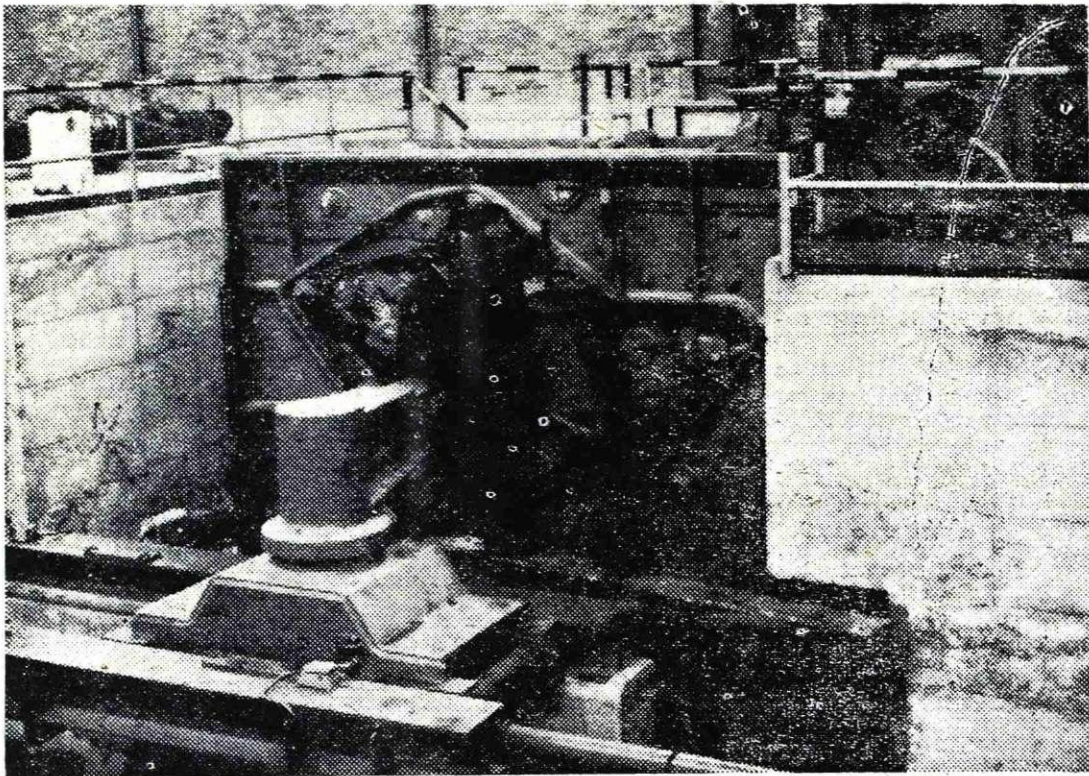
6. avgusta španski barvni CS film NEVEŠTA V ČRNEM

7. avgusta madžarski film SEVA

11. avgusta ameriški barvni CS film HARLOW

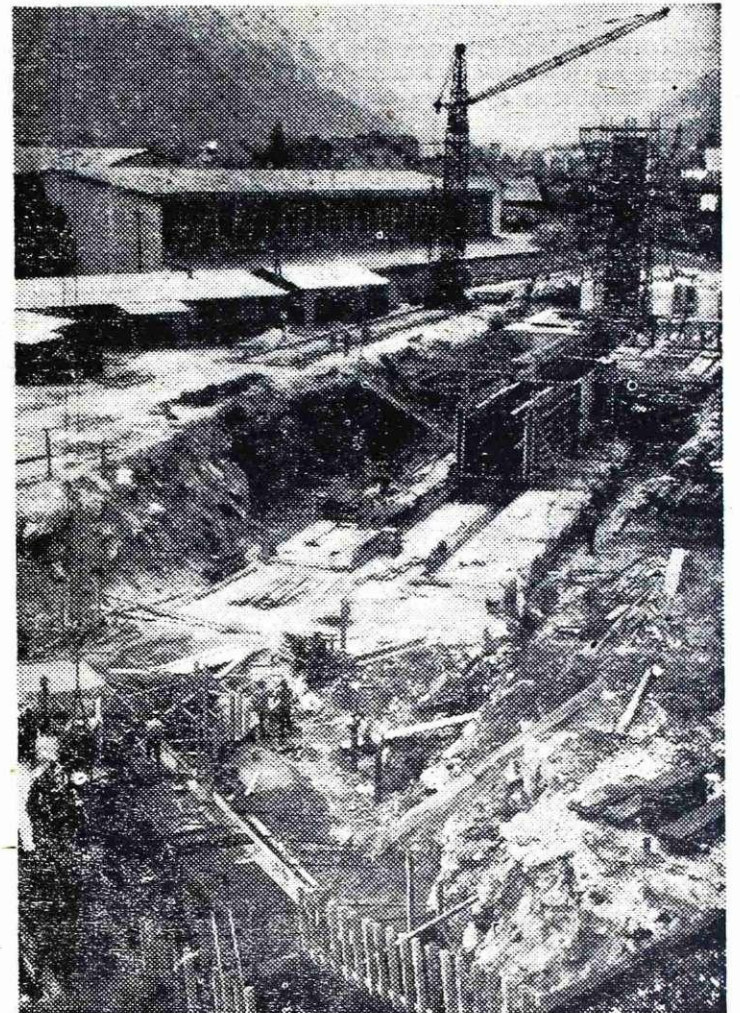
12. in 13. avgusta ameriški CS film SPARTAK.

NOVICE IZ ŽELEZARNE V SLIKI IN BESEDI

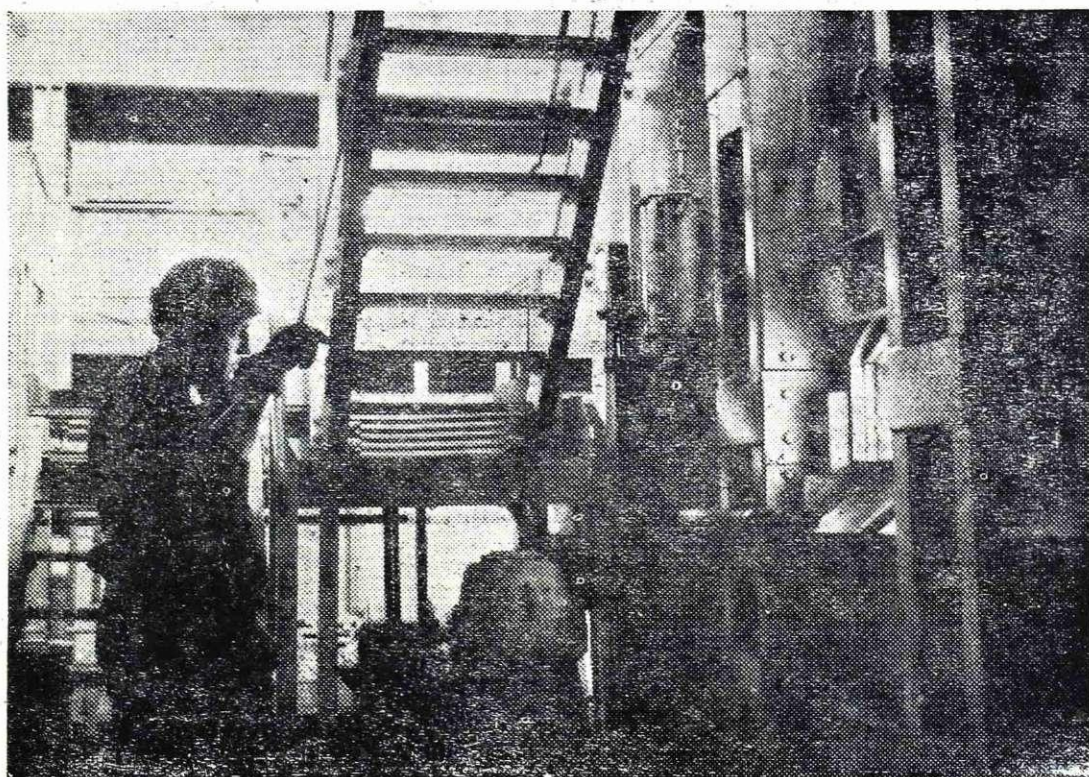
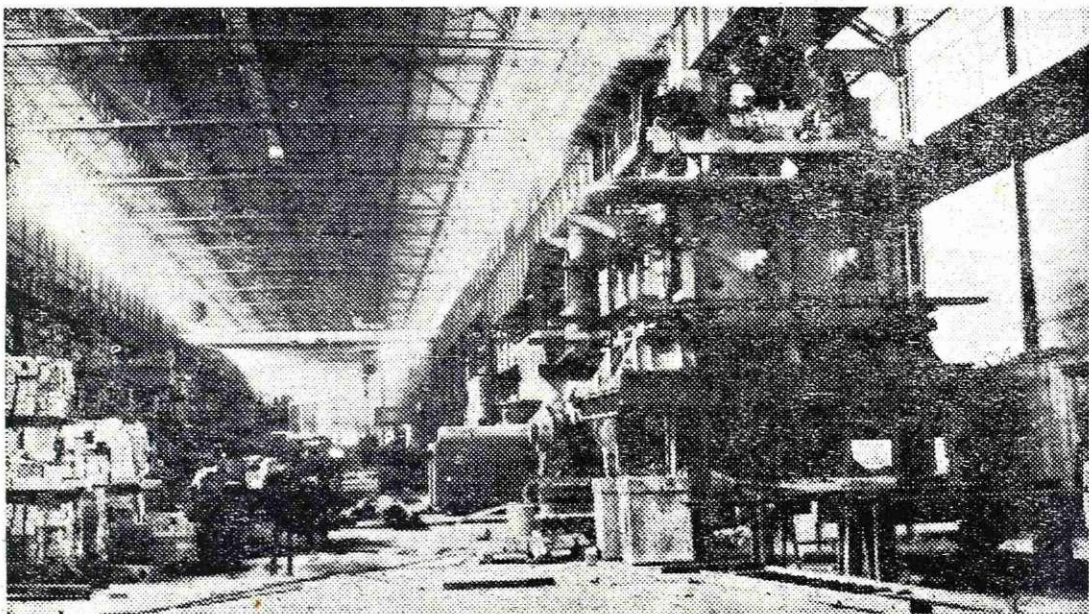

Slike na levi strani:

Montaža Steckla v valjarni Bela lepo napreduje (prvi dve sliki), na tretji sliki pa je nova potisna peč

V Hrenovici gradijo skladišče koksa

Zbor delovne enote v šamotarni

Na nedavnem Zboru delovne enote šamotarna, ki ga je vodil predsednik tov. Ivanka Simonič, so razpravljali o predlogu Pravidnika o urejanju stanovanjskih vprašanj delavcev Železarne. Zbor ni imel pripomb in priporoča, DS podjetja, da ga potrdi.

O delu DS šamotarne je poročal njegov predsednik, ki je omenil, da je obrat pri realizaciji družbenih obveznosti dosegel vrsto uspehov, vendar pa so težave pri slabem vzdrževanju strojev in da včasih nastane tudi pomanjkanje določenih rezervnih delov.

Ker sleherni zastoj bremeni OD DE bo nujno potrebno, v kolikor se pač zaradi za-

starelosti strojev da vzdrževanje izboljšati in tako odpraviti razne zastoje, ki poslabšujejo proizvodnjo.

Pri razpravi o ceniku za dinas izdelke, je Zbor mnenja, da je potrebno ponovno pregledati in komisiji za nagrajevanje dati še enkrat predloge.

Predlaga se tudi Zboru, da naj člani iznesejo vse probleme, ki jih težijo, ker bodo s tem pomagali pri odpravi raznih napak objektivnega ali subjektivnega značaja.

Zbor je tudi poročilo predsednika DS v celoti potrdil in predlagal, da naj se sklepi tudi v celoti realizirajo.

aR